

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE Nr. _____

din _____ 2024

**pentru modificarea hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor**

În temeiul art.7 alin.(1) lit. b) și art. 62 alin. (2) lit. b) din Legea apelor nr. 272/2011 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 46-49, art. 70), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Hotărârea Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 265-276 art. 1060), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1.1. Pe tot parcursul textului Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor:

1.1.1. sintagma „Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale”, la orice formă gramaticală se substituie cu sintagma „Inspectoratul General pentru Situații de Urgență”, la forma gramaticală corespunzătoare;

1.1.2. cuvântul „deținător”, la orice formă gramaticală se substituie cu textul „proprietarul/superficiarul/locatarul”, la forma gramaticală corespunzătoare;

1.1.3. textul „lacul de acumulare/iazul” și cuvintele „lacul de acumulare”, la orice formă gramaticală se substituie cu textul „lacul de acumulare/iazul/heleșteul”, la forma gramaticală corespunzătoare;

1.1.4. sintagma „acumulare de apă”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „corp de apă unic și indivizibil”, la forma gramaticală corespunzătoare;

1.1.5. cuvântul „controlează”, la orice formă gramaticală se substituie cu cuvântul „verifică”, la forma gramaticală corespunzătoare.;

1.1.6. cuvintele „rezervorul de apă” și „acumularea de apă” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „corp de apă unic și indivizibil”, la forma gramaticală corespunzătoare.

1.2. Denumirea Hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor se completează cu textul „heleșteilor”;

1.3. În clauza de adoptare a hotărârii se exclude textul „, art. 38 alin. (3)”.

1.4. În textul de bază al Hotărârii:

1.4.1. Punctul 2 va avea următorul cuprins:

„2. Proprietarii barajelor vor asigura elaborarea regulamentelor de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor/heleșteilor. Proprietarii/superficiarii/locatarii lacurilor de acumulare/iazurilor/heleșteilor indiferent de forma de organizare juridică, vor întreprinde acțiunile necesare pentru exploatarea lor în baza regulamentelor proprii, întocmite conform Regulamentului-tip aprobat.”;

1.4.2. Punctul 6 va avea următorul cuprins:

„6. Proprietarii terenurilor pe care sunt amplasate lacuri de acumulare/iazuri/heleșteie vor asigura transmiterea în locațiune, iar locatarii sunt în drept să transmită în sublocațiune, părți din terenurile cu modul de folosință fâșii riverane de protecție a apei, conform reglementărilor Regulamentului privind valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice aprobat prin Hotărârea

Guvernului nr. 403/2024, pentru amplasarea prizelor de apă și a instalațiilor mobile în scopul irigațiilor terenurilor agricole și în condițiile stabilite de regulamentul de exploatare a lacului de acumulare/iazului/heleșteului. Accesul la folosința specială a apei din lacurile de acumulare/iazuri/heleșteu se va acorda utilizatorilor de apă în funcție de prioritățile stabilite conform prevederilor legale.”;

1.4.3. Punctele **3, 4, 5, 6¹** și **6²** se abrogă;

1.4.4. Se completează cu punctul 6³ cu următorul cuprins:

„**6³**. Proprietarii bazinelor de apă, a lacurilor și a heleșteielor cu umplere prin pompare elaborează doar fișa tehnică în conformitate cu anexa nr. 1 la Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor.”;

1.4. În Regulamentul-tip de exploatare a lacului de acumulare/iazului:

1.4.1. La punctul 1, textul „deține și gestionează lacuri de acumulare/iazuri” se substituie cu textul „deține cu drept de proprietate sau folosință lacuri de acumulare/iazuri/heleșteie/lacuri.”;

1.4.2. Punctul 6 va avea următorul cuprins:

„**6**. Regulamentul de exploatare a lacului de acumulare/iazului/heleșteului, reprezintă documentul tehnic de exploatare a corpului de apă unic și indivizibil, în baza căruia trebuie să fie utilizată resursa de apă și alte resurse naturale, respectând condițiile de protecție a mediului înconjurător, de regularizare a debitului cursului de apă, precum și îndeplinirea obligațiilor de întreținere și reparație a construcțiilor hidrotehnice în termenele prevăzute în cartea tehnică a construcțiilor hidrotehnice, în conformitate cu actele normative și bazate pe observațiile făcute asupra comportării construcțiilor în exploatare.”;

1.4.3. Se completează cu punctele 6¹ și 6² cu următorul cuprins:

„**6¹**. Regulamentul de exploatare a lacului de acumulare/iazului/heleșteului, după caz fișele tehnice, se coordonează și se înregistrează la Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”, cu inclusivă introducere a datelor în Sistemul informațional automatizat „Cadastrul de stat al apelor.

6². Regulamentele de exploatare se elaborează de către specialiști atestați în domeniul proiectării construcțiilor hidrotehnice.”;

1.4.4. Punctul 7¹ va avea următorul cuprins:

„**7¹**. În sensul prezentului Regulament-tip, se definesc următoarele noțiuni:

miră hidrometrică gradată – instalație marcată cu precizia de 1 cm, pe care se indică cota nivelului normal de retenție, cota nivelului pînă la care se admite extragerea apei pentru irigație (cota nivelului maximal al volumului intangibil de apă pentru piscicultură) și cota nivelului de fier, și care se instalează pe borna fixată pe taluzul din amonte sau pe turnul evacuatorului de apă;

nivel normal de retenție – nivelul apei în lacul de acumulare/iaz/heleșteu care corespunde pragului deversorului de ape mari, fiind stipulat în fișa tehnică;

nivel de fier al apei – volumul de apă, din lacul de acumulare/iaz/heleșteu, inadmisibil pentru captare și destinat menținerii biodiversității acvatice;

debit de servitute - cantitatea de apă minim necesară ce trebuie asigurată în bieful aval, compusă din debitul salubru și suma debitelor necesare diverselor utilizări;

deversor de ape mari – construcție hidrotehnică care asigură evacuarea dirijată a surplusului de apă cînd cota de nivel a apei în corpul de apă de suprafață depășește nivelul normal de retenție;

volum intangibil de apă pentru piscicultură – volumul de apă acumulat pînă la nivelul minimal admis pentru pompare la irigare;

colmatare - fenomen de depunere a materialului aluvionar transportat de apele curgătoare avînd ca rezultat ridicarea treptată a fundului unui lac, lac de acumulare, iaz, râu, pârâu, a unei porțiuni dintr-o albie, cuvetă, etc.;

debitul apei - rata medie de deversare a apei în metri cubi pe secundă (m³/s);

decolmatare – activitate de curățare și extragere a materialului aluvionar depus pe fundul corpurilor de apă de suprafață;

remuu - contracurent în lungul malurilor unui curs de apă.”;

1.4.5. La punctul 8, cuvîntul „rîului” se substituie cu cuvintele „cursului de apă”.

1.4.6. Punctele 11, 12 și 13 vor avea următorul cuprins:

„**11.** Valorile calculate a debitelor de apă în secțiunea construcțiilor hidrotehnice permanente, în funcție de clasa de importanță ale acestora, se determină ținând cont de probabilitatea anuală de depășire a acestora pentru două cazuri de calcul: principal și de verificare.

12. Toate lacurile de acumulare/iazurile/heleșteiele existente, construite până în anul 1996 și ale căror proiecte nu se mai dețin, indiferent de tipul de proprietate și de prezența construcțiilor de evacuare, se supun expertizării tehnice a barajului și determinării categoriei de importanță, și fiabilitate a acestuia, în baza informației obținute în urma prospecțiunilor și cercetărilor efectuate la fața locului de către experți tehnici atestați în domeniu. Concomitent se elaborează recomandări tehnice pentru utilizarea sau lichidarea construcțiilor de retenție, consolidarea acestora, pentru a le spori fiabilitatea, și prin calculul de prognoză se determină: hotarele zonei de inundații în cazul unei posibile deteriorări a părților componente a barajului, gradul (valoarea) posibilelor prejudicii aduse mediului, sănătății oamenilor și bunurilor materiale, provocate prin inundarea terenurilor adiacente, a localităților, a terenurilor agricole și construcțiilor amplasate în aval.

La astfel de construcții de retenție a apei obligatoriu va fi construit și deversorul de ape mari (dimensiunile deversorului de ape mari se stabilesc în urma unui calcul hidraulic), în lipsa acumulării permanente a apei, servind drept construcții de evitare a situațiilor excepționale în cazul unor viituri.

13. În cazul apariției unor deteriorări sau abateri de la funcționarea normală a construcțiilor și utilajului, proprietarul barajului lacului de acumulare/iazului/heleșteului este obligat să organizeze imediat efectuarea expertizei tehnice cu participarea experților tehnici atestați. În situațiile de confirmare a deteriorărilor sau abaterilor proprietarul se obligă de a întreprinde măsurile necesare pentru înlăturarea acestora de către organizații/entități atestate în domeniul proiectării și edificării construcțiilor hidrotehnice.”;

1.4.7. Se completează cu punctul 13¹ cu următorul cuprins:

„**13¹.** Proprietarii/superficiarii/locatarii lacurilor de acumulare/iazurilor/heleșteielor sunt obligați să informeze în decurs de 24 ore, despre accidentele tehnice care au avut loc la exploatarea construcțiilor hidrotehnice, Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică, autoritățile administrației publice locale, Inspectoratul pentru Protecția Mediului și Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”, iar Inspectoratul General pentru Situații de Urgență verbal în decurs de 30 minute de la primirea prognozei.”;

1.4.8. Punctul 14 va avea următorul cuprins:

„**14.** Regulamentul de exploatare a lacului de acumulare/iazului/heleșteului va conține:

- a) date generale privind lacul de acumulare/iazul/heleșteul;
- b) organizarea exploatarei;
- c) regimul hidrologic de funcționare a construcțiilor de regularizare;
- d) reguli de exploatare a lacului de acumulare/iazului/heleșteului;
- e) măsuri de respectare a cerințelor privind protecția civilă, prevenirea și lichidarea consecințelor în caz de pericol și apariție a inundațiilor (situațiilor excepționale);
- f) măsuri privind respectarea tehnicii securității;
- g) dări de seamă și rapoarte;
- h) anexele la prezentul Regulament-tip;
- i) schema de amplasare al lacului de acumulare/iazului/heleșteului (elaborată de către specialiști atestați în domeniul urbanismului/cadastrului funciar) în cazul corpurilor de apă unice și indivizibile ale căror bunuri imobile nu sunt delimitate și schema cu reprezentarea planului cadastral (imprimată din informația de pe geoportala tematică *geodata.gov.md*) al obiectului acvatic în cazul în care terenul este înregistrat în Registrul bunurilor imobile;
- j) documente confirmative a apartenenței de drept, conform art. 28 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998, în cazul corpurilor de apă unice și indivizibile ale căror bunuri imobile nu sunt delimitate și înregistrare în Registrul bunurilor imobile;
- k) acte confirmative a legalității construcției corpului de apă unic și indivizibil (procesul-verbal de recepție finală, iar în cazul lipsei procesului-verbal de recepție finală a construcției existente până în anul 1996 se va prezenta raportul de expertiză tehnică, întocmit de un expert tehnic atestat);
- l) calculul hidrologic;

- m) ridicarea topografică;
- n) plan de observare asupra stării tehnice a construcțiilor (corespunzător capitolului D din Cartea tehnică);
- o) plan de efectuare a reparațiilor, cu excepția celor extraordinare;
- p) schema și confirmarea amplasării mirei hidrometrice (sau a altor instalații/utilaje de măsurare a nivelului apei);
- q) în cazul existenței instalațiilor/utilajului de măsurare a debitelor apei se va prezenta lista și schemele de amplasare ale acestora.”;

1.4.9. Se completează cu punctele 14¹, 14², 14³, 14⁴, 14⁵ și 14⁶ cu următorul cuprins:

„14¹. Pentru înregistrarea Regulamentelor de exploatare și a fișelor tehnice, proprietarii barajelor lacurilor de acumulare/iazurilor/heleșteiilor, lacurilor și bazinelor de apă (în continuare *corpuri de apă unice și indivizibile*) depun cerere la Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”, corespunzător prevederile art. 72 și 75 al Codului administrativ nr. 116/2018.

14². În lipsa actelor enumerate în pct. 14, Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei” refuză coordonarea regulamentului.

14³. Actele enumerate în pct. 14 se prezintă în original sau în copii, prin confirmare a corespunderii cu originalul de către entitatea ce a elaborat regulamentul de exploatare sau de către beneficiar.

14⁴. Tabelele din anexele la regulamentul de exploatare vor conține poziții și pagini suplimentare pentru completarea corespunzătoare cu date, pentru o perioadă nu mai mică de 10 ani.

14⁵. Regulamentul de exploatare se coase, iar filele se numerotează.

14⁶. În situația de depistare a inconvenientelor și/sau erorilor în regulamentul de exploatare, Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei” oferă termen de înlăturare a neajunsurilor. În lipsa înlăturării în termen a neajunsurilor Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei” restituie regulamentul de exploatare, neînregistrat.”;

1.4.10. Punctul 16 va avea următorul cuprins:

„16. Tipul regularizării poate fi multianuală, anuală sau sezonieră.

Conform caracterului de regularizare a viiturilor, lacurile de acumulare/iazurile se clasifică în regularizate total și parțial.

Lacurile de acumulare/iazurile pot funcționa izolat și în regim de cascadă (serie).”;

1.4.11. Se completează cu punctele 16¹, 16², 16³, 16⁴ cu următorul cuprins:

„16¹. Conform tipului de alimentare cu apă, lacurile de acumulare/iazurile se clasifică în următoarele grupuri:

- a) de albie majoră, amplasate în lunca râului/pârâului (în urma inundațiilor);
- b) de albie minoră, amplasate pe cursul râului/pârâului;
- c) din apele freatice;
- d) din scurgerile de suprafață.

În funcție de clasificarea lacurilor de acumulare/iazurilor conform tipului de alimentare cu apă, acestea pot avea următoarele destinații:

- a) acumularea apei din izvoare și scurgeri de pe pante în timpul precipitațiilor;
- b) acumularea apei și regularizarea regimului hidrologic pe pârâie (curs de apă cu lungimea de pînă la 10 kilometri), în scopul asigurării debitelor ecologice și prevenirii riscurilor de inundații;
- c) acumularea apei și regularizarea regimului hidrologic pe râulețe și râuri mici, (curs de apă cu lungimea de la 10 la 100 kilometri), în scopul asigurării debitelor ecologice și prevenirii riscurilor de inundații;
- d) acumularea apei și regularizarea regimului hidrologic pe râuri mijlocii (curs de apă cu lungimea de la 100 la 200 kilometri), în scopul asigurării debitelor ecologice și prevenirii riscurilor de inundații;
- e) acumularea apei și regularizarea regimului hidrologic pe râuri mari (curs de apă cu lungimea de peste 200 kilometri), în scopul asigurării debitelor ecologice și prevenirii riscurilor de inundații;
- f) acumularea apei prin pompare din diverse surse de apă de suprafață și subterane pentru utilizarea acestora în scopuri tehnologice;
- g) acumularea apei și regularizarea regimului hidrologic în scopuri speciale, stabilite prin hotărîre de Guvern.

16². Parametrii principali ai lacului de acumulare/iazului/heleșteului sînt volumele: forțat, total util și de fier, suprafața oglinzii apei, lungimea, lățimea, adîncimea, perimetrul fâșiei riverane de protecție a apei, suprafața zonelor cu ape mici, nivelul normal de retenție, nivelul forțat și nivelul de fier.

Caracteristicile hidraulice ale elementelor componente ale lacului de acumulare/iazului sînt: caracteristica tehnică succintă a acestora, capacitatea calculată de evacuare, golire și captare a apei.

16³. Iazurile antierozionale sînt dotate cu construcții de evacuare continuă a apei, au ca obiectiv evitarea formării, atenuarea și transportarea aluviunilor formate urmare scurgerilor de pe versanți în rețeaua hidrografică, provocate de precipitațiile atmosferice sau de topirea zăpezilor.

16⁴. Prioritizarea utilizării resursei de apă se va efectua în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 272/2011.”;

1.4.12. Punctul 17 va avea următorul cuprins:

„**17.** Exploatarea lacului de acumulare/iazului/heleșteului se efectuează conform regulilor de exploatare general-operative și tehnice.

Sarcinile de exploatare general-operative includ executarea obiectivelor care se referă la bazinul hidrografic al râului în ansamblu și care se realizează de către Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”.

Regulile generale de exploatare a lacului de acumulare/iazului/heleșteului sînt parte componentă a documentației tehnice de proiect, iar sarcinile operative depind de situația tehnică reală a construcțiilor sau de situația meteorologică excepțională.”;

1.4.13. La punctul 18 lit. a), textul „(zilnică)” se exclude;

1.4.14. La punctul 19, cuvintele „dimensiunile hidraulice” se substituie cu cuvintele „parametrii hidraulici”;

1.4.15. Punctul 20 va avea următorul cuprins:

„**20.** Regimul hidrologic de funcționare a lacului de acumulare/iazului/heleșteului trebuie să asigure:

- a) utilizarea apei în corespundere cu destinația;
- b) condiții normale de exploatare privind asigurarea protecției populației, localităților și terenurilor din aval, și din amonte împotriva inundațiilor;
- c) un volum minim de înnămolire;
- d) debitul salubru;
- e) debitele ecologice ale cursului de apă (debitul ecologic $Q_{eco} \geq 0,25 \bar{Q}_{mml}$ (mediu multianual lunar în secțiunea hidrologică de amplasare a construcțiilor iazurilor/lacurilor de acumulare));
- f) prevenirea și combaterea proceselor eutrofice ale corpurilor de apă de suprafață.”;

1.4.16. Punctul 22 va avea următorul cuprins:

„**22.** În caz de situații de pericol sporit sau accident, proprietarul/locatarul barajului lacului de acumulare/iazului/heleșteului comunică imediat autorităților administrației publice centrale și locale, Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, precum și proprietarilor/superficiarilor/locatarilor lacurilor de acumulare/iazurilor/heleșteielor din aval, despre modificările regimului de evacuare a apei și efectuează micșorarea nivelului apei mai jos de nivelul normal de retenție, în coordonare cu Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”.

Situații de pericol de accident se consideră:

- a) avertizarea despre formarea viiturilor;
- b) distrugerea unei construcții sau a unui element al acesteia, care poate provoca o situație excepțională;
- c) surparea, fisurarea, deformarea periculoasă sau alunecarea taluzurilor barajului care pot influența integritatea barajului;
- d) depășirea nivelului apei în lacul de acumulare/iaz peste cel admis de proiect;
- e) sporirea infiltrării în sistemul de drenaj peste valoarea proiectată, mai ales în cazul apariției semnelor de sufozie;
- f) apariția fisurilor pe taluzul amonte sau cel din aval al barajului de pământ mai sus de prisma de drenaj;

g) apariția scurgerilor de apă printre corpul barajului de pământ și suprafața construcțiilor de beton din aval (de-a lungul construcțiilor de evacuare a apei, culeelor de pod, pereților de sprijin, care despart corpul barajului de pământ și a construcțiilor de beton etc.);

h) poluarea lacului de acumulare/iazului cu poluanți în concentrații ce depășesc concentrația maximă admisibilă;

i) scurgere de ape poluate în aval de baraj;

j) stoparea deversării debitelor ecologice.”;

1.4.17. Punctele 25, 26 și 27 vor avea următorul cuprins:

„**25.** Evacuarea apei pentru golirea lacului de acumulare/iazului/heleșteului și a lacului se efectuează în coordonare cu Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și la decizia Comisiei pentru Situații Excepționale ale administrației publice locale de nivelul I, în limita unității administrativ-teritoriale în care se află obiectul acvatic.

26. Viteza umplerii lacului de acumulare/iazului/heleșteului trebuie să fie stabilită în proiectul de execuție, în funcție de capacitatea de primire a apei, a corpului de apă unic și indivizibil, a debitului cursului de apă ce servește drept sursă de alimentare și a debitului ecologic necesar de a fi asigurat.

27. Regimul hidrologic de funcționare a lacului de acumulare/iazului/heleșteului se stabilește în funcție de debitul din amonte al sursei de apă, volumul de apă al lacului de acumulare/iazului/heleșteului, de volumul de consum al apei și de debitul deversat în bieful aval.”;

1.4.18. Punctul 31, se abrogă;

1.4.19. Punctul 32 va avea următorul cuprins:

„**32.** În condiții de iarnă, în timpul pornirii de inie, care coincide cu umplerea corpului de apă unic și indivizibil – inia se reține în lacul de acumulare/iaz și se acumulează în zona de ieșire a curbei de remuu.

În timpul golirii lacului de acumulare/iazului, se va examina posibilitatea evacuării în aval, avînd grijă să nu se formeze acumulări de gheață în fața construcției și în aval, precum și în apropierea nemijlocită a acestora. Concomitent, se va monitoriza posibilitatea apariției riscului blocării cu zai (cu gheață) a gurilor de captare (grătarelor golirilor de fund).

Nivelul maxim admisibil al apei în lacul de acumulare/iaz în condiții de iarnă se stabilește ținînd cont de creșterea nivelului apei în amonte pe cursul de apă (remuu), sursă de alimentare cu apă, produs de stratul de gheață.

În timpul formării stratului de gheață de o grosime considerabilă, nivelul apei se va menține constant, asigurînd deversarea volumului necesar de apă în aval. În cazul necesității scăderii nivelului de apă, ritmul de scădere va fi redus esențial, comparativ cu cel obișnuit, pentru a nu provoca deteriorări ale consolidărilor taluzurilor. De către proprietar/locatar se vor crea condiții de sedimentare lentă a gheții pe taluzuri. Creșterea nivelului de apă se efectuează numai după începutul topirii gheții.”;

1.4.20. Punctele 34, 35, 36 și 37 vor avea următorul cuprins:

„**34.** În fiecare an, pînă la începutul viiturilor, autoritățile administrației publice centrale și locale organizează o comisie de prevenire a inundațiilor, care:

a) elaborează un program de măsuri cu privire la tranzitarea viiturii;

b) stabilește regimul de umplere și de golire a lacului de acumulare/iazului/heleșteului în funcție de prognoza hidrologică;

c) verifică starea taluzurilor barajului, construcțiilor de evacuare a apei, canalelor, malurilor și a zonei fâșiei riverane de protecție a apei lacului de acumulare/iazului/heleșteului.

35. Pînă la începutul viiturii proprietarul/locatarul barajului se obligă să asigure finisarea reparației tuturor construcțiilor, structurilor și mecanismelor, legate de tranzitarea apei, să verifice funcționarea aparaturii de măsurare și control (în special a piezometrelor construcțiilor de pământ și a fundamentului), să efectueze încercarea funcționării stavilelor, a mecanismelor de ridicare și a dispozitivelor de dirijare automată. Concomitent se va asigura aprovizionarea fiabilă cu energie electrică a mecanismelor și a stavilelor cu acțiune electrică.

În baza avertizărilor Serviciului Hidrometeorologic de Stat, către începutul viiturii proprietarul/locatarul barajului va pregăti mecanismele și materialele (buldozere, piatră, saci cu nisip etc.) necesare pentru intervenție în caz de apariție a situațiilor de pericole, vor întocmi grafice de

serviciu pentru persoanele responsabile, echipele de securitate, personalul de reparație și conducătorii mijloacelor de transport.

În perioada de viitură proprietarul/locatarul barajului organizează serviciul de monitorizare și regularizare a nivelului apei, și a stării construcțiilor în regim continuu, până la trecerea fenomenului.

36. Viiturile pluviale se deosebesc printr-o perioadă scurtă de acțiune și necesită o intervenție operativă. În timpul averselor, în situația atingerii nivelului forțat al apei în lacul de acumulare/iaz, construcțiile de evacuare și de captare a apei se vor deschide pentru scurgerea apei de viitură, ținând cont de capacitatea canalului de nivel de evacuare a apei.

În perioada precipitațiilor se va efectua pregătirea lacului de acumulare/iazului pentru asigurarea capacității necesare de acumulare a viiturii torențiale.

37. În timpul scurgerii debitelor exagerat de mari, care depășesc capacitatea de tranzitare teoretică a construcțiilor de evacuare a apei, se admite o suprasarcină a nivelului de apă peste cota de calcul.

În cazul creșterii ulterioare a debitelor, se recurge la evacuarea apei printr-un canal de pământ, prevăzut din timp pe versant, cu cota fundului la nivelul forțat de retenție sau prin depresiuni line ale coronamentului barajului în una din racordările acestuia la versant. În calitate de măsură critică, evacuarea temporară a apei poate fi efectuată printr-o excavație nu prea adâncă, într-un loc selectat din timp, luând toate măsurile împotriva lărgirii zonei excavației și erodării albiei în adâncime. Despre crearea unei astfel de situații critice vor fi anunțați proprietarii/superficiarii/locatarii corpurilor de apă unice și indivizibile amplasate în aval și populația din localitățile cu risc de a fi inundate, prin sistemul de alarmare instalat din timp de către proprietarul/locatarul barajului.

Tranzitarea viiturii prin lacurile de acumulare/iazuri construite în cascade se efectuează, ținând cont de condițiile de evacuare a apelor de viitură, în regim de siguranță, și de capacitatea de tranzitare a lacurilor de acumulare/iazurilor amplasate în aval.

După trecerea viiturii, părți componente a barajului care au fost afectate urmare tranzitării viiturii se vor examina, fotografia și măsura, iar modificările și deformările survenite vor fi reprezentate schematic. Rezultatele examinărilor se protocoalează în procesul-verbal de către comisia situații excepționale.”;

1.4.21. La punctul 40 litera c) cuvântul „luării” se substituie cu cuvântul „întreprinderii”;

1.4.22. La punctul 42 litera i) va avea următorul cuprins: „i) apariția galeriilor în structura barajului urmare activității animalelor”;

1.4.23. Punctul 44 va avea următorul cuprins:

„**44.** Executarea observărilor asupra fenomenelor care se influențează reciproc (de exemplu: deformarea construcției și infiltrarea, nivelul apei în bieful amonte și debitele de infiltrare, etc.) trebuie să fie efectuate simultan.

În procesul organizării observărilor asupra stării malurilor, examinării riscurilor de producere a alunecărilor, înnămolirii cuvetei, suplimentar trebuie folosită documentația normativă în vigoare.

Observările asupra stării tehnice a construcțiilor se efectuează conform unui plan calendaristic prestabilit.

Rezultatele observărilor se înscriu în tabelele din registrul corespunzător, anexei nr. 5, se prelucrează, se sistematizează și se analizează.

Dacă în urma observărilor sînt constatate abateri de la funcționarea normală a construcției, se efectuează măsurări de control suplimentare și în cazul confirmării abaterilor, se vor întreprinde măsurile necesare de restabilire a stării normale de exploatare a construcției.

În varianta inițială a Regulamentului de exploatare, de către specialiștii responsabili de elaborare, în baza examinărilor făcute, vor fi înaintate recomandări privind necesitatea efectuării lucrărilor de reparație, după caz a efectuării expertizării tehnice.”;

1.4.24. La punctul 45 textul „deținătorul lacului de acumulare/iazului” se substituie cu textul „proprietarul/locatarul construcțiilor hidrotehnice ale lacului de acumulare/iazului/heleșteului”;

1.4.25. La punctul 46 cuvântul „genuri” se substituie cu cuvântul „tipuri”;

1.4.26. Punctele 48 și 49 vor avea următorul cuprins:

„**48.** Condițiile generale de exploatare pentru toate tipurile de baraje constau în menținerea cotelor coronamentului la nivelul proiectat. Deformările vor fi înlăturate imediat, în următoarele moduri: prin curățarea suprafeței pământului tasat, în locul cel mai tasat se va sapă un șanț cu adîncimea de 0,5 m,

care se va umple pînă la cota de proiect cu același pămînt, cu amplasare în corpul barajului prin compactarea treptată a straturilor și ulterioară restabilire a căptușelei (cu pietriș, piatră spartă, etc.).

49. În cazul de deteriorare a părții consolidate a taluzului se vor întreprinde măsuri de stopare a distrugerii ulterioare.

În situațiile de imposibilitate de restabilire urgentă a părții distruse, prin consolidare conform proiectului, în calitate de îmbrăcăminte provizorie pot fi aplicate saltele din stuf sau din alte materiale similare, cu lest din piatră, gabioane, saci cu pămînt, etc., concomitent fiind micșorat de urgență nivelul apei mai jos de nivelul normal de retenție, în lacul de acumulare/iaz/heleșteu.

Ulterior, în cel mai scurt timp posibil, îmbrăcăminte provizorie se substituie cu consolidări permanente, corespunzător proiectului.”;

1.4.27. Punctele 52 și 53 vor avea următorul cuprins:

„**52.** Nu se admite creșterea arbuștilor și copacilor pe suprafața taluzurilor, barajelor.

Infiltrarea apei prin corpul barajului va fi lichidată sau redusă imediat, în special, în situația de creștere a debitului apei, care se infiltrează și duce la sufozia pămîntului din corpul barajului.

Locul infiltrării se va rambleia cu pietriș nesortat, pînă la înălțimea potrivită pentru lichidarea scurgerii. Prin deschideri mici în amonte se stabilește zona de infiltrare și, transversal acesteia, se execută un ecran din pămînt bine compactat.

Nu se admite scăderea nivelului apei în lacul de acumulare/iaz/heleșteu prin căile de infiltrare care necesită a fi obturate.

53. Surpăturile create se înlătură imediat. Provizoriu surpăturile se astupă cu saci umpluți cu nisip și anrocament. Pentru o pozare îndesată, sacii se vor umple cu nisip numai pe jumătate.

Din partea surpată se va îndepărta stratul de pămînt aluvionat și cel degradat. Pe suprafața curățată, pe toată lungimea barajului, se vor săpa praguri și tranșee cu adîncimea de 0,5-1,0 m. Pe suprafața taluzului pregătită astfel, urmează a fi așezat pămînt în straturi de 10-15 cm cu compactare pînă la densitatea de proiect.

Ulterior, transversal de partea surpată, se va efectua baterea pilonilor astfel ca vîrfurile acestora să fie mai sus de orizontul maxim al apei, prin continuarea plasării pămîntului în straturi a cîte 20-30 cm cu treptată compactare pînă la masa volumetrică proiectată a scheletului pămîntului în corpul barajului și cu finisarea pantelor barajului pînă la profilul proiectat. În caz de necesitate, cînd partea surpată se află sub apă, aceasta se va închide cu palplanșe, ulterior pompării apei din limitele îngrădirii palplanșei vor fi executate lucrările de terasament.”;

1.4.28. La punctul 54 cuvîntul „piciorul” se substituie cu cuvîntul „talpa”;

1.4.29. Punctul 58 va avea următorul cuprins:

„**58.** Pe timp de iarnă:

a) nu se admite curățarea învelișului de zăpadă de pe taluzul în amonte pentru a evita înghețarea taluzului și umflarea căptușirii;

b) se vor întreprinde măsuri contra înghețului dispozitivelor de drenaj, prin inclusivă supraveghere a ieșirii apelor de infiltrare (formarea ghețușului) și izolarea termică a locurilor respective cu mijloace accesibile.”;

1.4.30. Se completează cu punctele 58¹ și 58² cu următorul cuprins:

„**58¹.** Sistemul de drenaj al barajului se întreține permanent în stare de funcționare. În caz de apariție a semnelor care ar indica înrăutățirea funcționării acestuia (încetează curgerea apei, se umezesc taluzurile, apariția apelor de infiltrație mai sus de drenaj, apare înmlăștinirea la talpa taluzului aval) drenajul urmează a fi supus unei examinări minuțioase, iar la necesitate vor fi executate lucrări de curățare și restabilire.

Nu se admite acoperirea cu vegetație, înnămolirea colectoarelor, căminelor de vizită și a tuburilor de drenaje închise.

În cazul depunerii sărurilor solubile din apă pe suprafețele filtrelor căminelor de drenaj, se va efectua tratarea acestora cu substanțe chimice necesare după caz, care au o influență minimală asupra mediului. Pereții interiori ai filtrelor se curăță cu o perie metalică cu tijă sau cu get de aer sub presiune.

58². Se interzic excavările în apropierea nemijlocită a construcțiilor hidrotehnice.”;

1.4.31. La punctul 63 ultimul aliniat va avea următorul cuprins:

„**63.** Decizia privind executarea reparației capitale este luată de proprietarul construcțiilor hidrotehnice a lacului de acumulare/iazului/heleșteului prin coordonare cu proprietarul terenului aferent corpului de apă unic și indivizibil, cu antrenarea experților tehnici atestați în domeniul respectiv.”;

1.4.32. Punctele 64 și 65 vor avea următorul cuprins:

„**64.** Reparațiile urgente, legate de deteriorările și distrugerile provocate de acțiunea fenomenelor spontane (viitură, cutremur de pământ, etc.), se efectuează în afara planului de acțiuni preconizat, prin aplicarea măsurilor necesare pentru urgentarea lichidării avariei.

Deteriorările care prezintă pericol pentru viața și sănătatea populației, care aduc daune mediului și prejudicii materiale mari, se vor lichida imediat.

65. Toate tipurile de reparații, cu excepția celor care necesită o intervenție de urgență (în caz de avarii), se efectuează în mod planificat. Planul, din inițiativa proprietarului construcțiilor hidrotehnice ale lacului de acumulare/iazului/heleșteului, se întocmește de către specialiști atestați, pe un an și în perspectivă, cu repartizarea pe luni și pe trimestre a sarcinilor ce necesită a fi executate. Planul se aprobă de către proprietarul construcțiilor hidrotehnice. În cazul reparației capitale, planul urmează a fi coordonat cu proprietarul terenului aferent corpului de apă unic și invizibile.

În baza planurilor aprobate se întocmesc graficele de executare a lucrărilor de reparație.

Reparațiile capitale la construcțiile hidrotehnice, legate, în special, de reconstrucția acestora, trebuie să fie argumentate prin cercetări și proiecte speciale.

În proiectul de execuție a lucrărilor de reparație se vor determina volumele și modurile de efectuare a lucrărilor, utilajul necesar și materialele de construcții care corespund standardelor de stat.”;

1.4.33. Punctul 67 va avea următorul cuprins:

„**67.** Recepția lucrărilor de reparație a construcțiilor hidrotehnice se efectuează de către investitor, în strictă conformitate cu Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 41-44, art. 61).

Toate procesele-verbale întocmite, urmare intervențiilor făcute în procesul de reparație, se vor atașa la „cartea tehnică a construcției”, cu notarea modificărilor respective, corespunzător prevederilor actelor normative pe domeniu.

În funcție de caracterul și dimensiunile deteriorărilor suprafețelor construcțiilor de beton, lucrările necesare de restabilire (reparație) vor fi efectuate prin reparație curentă sau capitală.”;

1.4.34. La punctul 70 cuvintele „Are viitor” se substituie cu cuvintele „Poate fi aplicată și”;

1.4.35. Punctul 72 va avea următorul cuprins:

„**72.** Reglarea debitelor de evacuare a apei pe frontul deversorului se vor efectua regulamentar pentru minimalizarea producerii deteriorărilor în bieful aval. Golirile prin ecluza în bieful aval se vor executa în strictă conformitate cu graficul de dispeceerat al funcționării construcțiilor de descărcare a apelor, stabilite prin proiect în regulamentul privind exploatarea lacului de acumulare/iazului/heleșteului.

Conform graficelor de dispeceerat se reglementează ordinea manevrării stăvililor descărcătoarelor. De regulă, debitele de apă pe frontul descărcătorului trebuie evacuate uniform, cu deschiderile egale ale stăvililor.

Stăvilile orificiilor de evacuare a apei vor fi ridicate la intervale care nu vor admite formarea valurilor înalte în aval.

Regimul de funcționare a construcțiilor de descărcare a apei prevăzut de proiect va fi ajustat în baza observărilor făcute asupra comportării acestora pe perioada de exploatare.

Abaterile de la regulile de evacuare a apei prin construcțiile de descărcare vor fi argumentate prin calcule, în baza urmării comportării în exploatare a acestora sau a unor cercetări speciale.”;

1.4.36. Punctul 76 va avea următorul cuprins:

„**76.** Toate construcțiile metalice și utilajul mecanic al construcțiilor hidrotehnice în procesul exploatării va fi supravegheat în permanență, supuse reviziilor periodice, reparațiilor de plan și de profilaxie în scopul menținerii acestora în starea tehnică necesară.

Supravegherea și reviziile în timpul exploatării construcțiilor se efectuează de către specialiști atestați, în bază contractuală cu proprietarul construcțiilor hidrotehnice ale lacului de acumulare/iazului/heleșteului, iar în caz de necesitate, în formă de ajutor tehnic, conform contractului respectiv – de către specialiștii organizației de proiectare.

Defectele depistate în procesul de exploatare, deteriorările sau devierile în funcționarea utilajului mecanic, care nu au putut fi lichidate în timpul reparației curente a construcțiilor hidrotehnice ale lacului de acumulare/iazului/heleșteului, se vor include în planul reparațiilor capitale. Defectele care periclitizează exploatarea sigură se lichidează imediat.”;

1.4.37. Punctul 78 va avea următorul cuprins:

„**78.** Complexul și volumul măsurilor de supraveghere și întreținere a grătarelor de protecție se stabilesc în dependență de tipul și structura acestora.

În complexul de măsuri se includ:

a) controlul exterior minuțios, evaluarea stării principalelor cusături sudate a consolidării platbenzilor, nodurilor de reazem;

b) lichidarea defectelor și deteriorărilor elementelor construcțiilor metalice, iar în caz de necesitate, schimbarea unor elemente cu altele noi.

Deranjamentele și defectele mici se lichidează imediat cu forțele personalului de deservire. Defectele care nu pot fi lichidate imediat se vor fixa în registru de către persoana de serviciu cu informarea imediată a proprietarului/locatarului construcțiilor hidrotehnice ale lacului de acumulare/iazului/heleșteului. În cazurile în care măsurile locale de lichidare a defectelor sînt neeficiente, se va apela la organizațiile de reglare, de proiectare sau la uzina producătoare.

Reparația grătarelor se efectuează, de regulă, în perioada de toamnă-iarnă. După reparație grătarele se acoperă cu vopsele anticorozivă și antivegetativă.”;

1.4.38. La punctul 83 în primul aliniat cuvintele „trebuie controlată” se substituie cu cuvintele „se va supune verificării”;

1.4.39. La punctul 92, primul aliniat, cuvintele „se rezolvă problema” se substituie cu cuvintele „vor executa lucrări”;

1.4.40. Punctele 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104 și 105 vor avea următorul cuprins:

„**95.** Zona de protecție a apei constituie teritoriul adiacent cuvetei, cu dimensiuni stabilite, în care se include și fișia riverană de protecție a apei, pe care se realizează un complex de măsuri împotriva poluării, epuizării apei și colmatării lacului de acumulare/iazului, pentru menținerea în stare corespunzătoare a corpului de apă de suprafață.

Limitele fișiei riverane de protecție a apei se stabilesc corespunzător la o distanță prevăzută în Legea apelor nr. 272/2011.

În caz de necesitate, limitele și zona fișiei riverane de protecție a apei se marchează pe teren cu semne de avertizare și cu borne.

96. Măsurile efectuate pe suprafața fișiei riverane de protecție a corpului de apă prevăd:

a) întrinderea acțiunilor organizaționale și de gospodărire antierozionale;

b) efectuarea acțiunilor agrotehnice antierozionale;

c) crearea perdelelor forestiere antierozionale;

d) executarea construcțiilor hidrotehnice antierozionale.

97. Măsurile de protecție împotriva înnămolirii prevăd:

a) crearea perdelelor forestiere din arbori și arbuști hidrofilii și înerbarea malurilor;

b) crearea filtrelor împotriva înnămolirii în partea amonte a lacului de acumulare/iazului;

c) crearea plantațiilor de consolidare a malurilor pe perimetru;

d) executarea construcțiilor antierozionale în cazul existenței în zona adiacentă lacului de acumulare/iazului a unui sistem de rîpe și vîlcele.

98. Măsurile enumerate, precum și cele de întreținere a lacului de acumulare/iazului/heleșteului, constituie baza exploatării corecte și de protecție a mediului ambiant. Acestea contribuie la menținerea situației sanitare ecologice, a echilibrului ecosistemelor din corpul de apă și în zona de protecție, și asigură calitatea apei la nivelul normelor sanitare în vigoare. Complexul de măsuri se stabilește prin proiect.

99. Măsurile de protecție a apei în zona de protecție a apei sînt orientate spre:

a) menținerea calității apei în corpul de apă de suprafață la nivelul normelor sanitare în vigoare;

b) protecția resurselor de apă împotriva epuizării și poluării;

c) utilizarea rațională a terenurilor agricole ce se suprapun cu zona de protecție a apei și organizarea corectă a asolamentelor în scopul neadmiterii eroziunii eoliene;

d) respectarea strictă a normelor și regulilor de aplicare a substanțelor nocive, a pesticidelor și îngrășămintelor minerale, realizarea corectă a transportului și depozitării acestora;

e) combaterea eutrofizării și înnămolirii lacului de acumulare și a eroziunii malurilor;

f) prevenirea poluării mediului ambiant cu ape reziduale de la întreprinderile industriale, de la complexele și fermele zootehnice și cu produse petroliere;

g) interzicerea amplasării în adiacența corpurilor de apă de suprafață a fermelor zootehnice, pășunilor pentru pășunatul de vară, bazinelor de apă neamenajate, depozitelor petroliere, cimitirelor, inclusiv a celor de animale;

h) întreținerea și protecția plantațiilor forestiere de protecție a apei și realizarea altor măsuri de prevenire a înrăutățirii calității apei în lacul de acumulare.

100. Proprietarul/superficiarul/locatarul corpului de apă unic și indivizibil va colabora cu gestionarii terenurilor agricole, ce se suprapun cu zona de protecție a apei, pentru întreprinderea măsurilor ce ar exclude pătrunderea agenților toxici în apă de pe terenurile agricole situate în zona de protecție a apei.

101. Regulamentul de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor/heleșteiilor, transmis beneficiarului de către proiectant, trebuie să includă:

a) lista tuturor obiectivelor civile, industriale, agrozootehnice etc., care se exploatează sau se construiesc la momentul finisării construcției corpului de apă unic și indivizibil și care ar putea avea o anumită influență asupra resursei de apă;

b) condițiile și descrierile privind evacuarea apelor uzate și reziduale în corpul de apă unic și indivizibil;

c) lista întreprinderilor care nu au dreptul să evacueze apele uzate în corpul de apă unic și indivizibilnici chiar după epurare;

d) complexul de măsuri, a căror realizare este necesară pentru menținerea cerințelor de calitate a corpului de apă pentru tipul de folosință atribuit.

102. Proprietarul/superficiarul/locatarul corpului de apă unic și indivizibil va colabora cu proprietarii gospodăriilor amplasate în zona de protecție a apei și care au depozitate îngrășăminte, ca acestea să nu admită pătrunderea în corpul de apă a apelor reziduale, și a scurgerilor de suprafață, contaminate cu îngrășăminte organice, minerale și cu pesticide sau diferite substanțe chimice.

Apele reziduale de la fermele zootehnice și avicole se vor izola de corpurile de apă unice și indivizibile, prin intermediul unor construcții hidrotehnice cu efect hidroizolant, iar apele uzate vor fi evacuate numai după epurare prealabilă.

103. Măsura cu influență ameliorativă multilaterală asupra teritoriului protejat (consolidarea malurilor, combaterea eroziunii eoliene și pluviale, protecția corpurilor de apă unice și indivizibile împotriva înnămolirii, reducerea evaporării de pe suprafața apei, crearea condițiilor prielnice pentru folosirea apelor din sursele locale și pentru piscicultură, ameliorarea stării sanitare a corpurilor de apă și a teritoriilor adiacente, etc.) este cea de creare și îngrijire minuțioasă a perdelelor forestiere în jurul corpului de apă unic și indivizibil.

104. Necesitatea creării perdelelor forestiere de protecție pe malurile corpului de apă unic și indivizibil și caracterul lor, se stabilește și se reflectă în compartimentele respective ale documentației de proiectare.

a) Perdelele forestiere de protecție în jurul corpurilor de apă unice și indivizibile au, de regulă, una, două sau trei centuri, în funcție de condițiile locale și de destinație.

b) Prima centură cu rol de consolidare a malului este amplasată în fișia riverană de protecție a apei și este constituită din câteva rânduri (2, 3 și mai multe) din arbuști hidrofilii.

c) Centura a două cu rol preponderent de protecție contra vântului și de filtrare este amplasată în zona de inundare la cota nivelului forțat de retenție și este constituită din arbori hidrofilii.

d) Centura a treia antierozională se amplasează mai sus de nivelul forțat de retenție și este constituită din arbori suficient de rezistenți la secetă în combinație cu fișiile înierbate.

e) Pe vâlcelele și rîpele cu apă pot fi amplasate filtre împotriva înnămolirii cu lungimea de minimum 50 m pe cele mari și de 20-25 m pe cele secundare. Lățimea filtrelor împotriva înnămolirii (orientate transversal de vâlcele și rîpe) este determinată de nivelul viiturilor cu asigurarea de 5-10 %.

105. Întreținerea perdelelor forestiere de protecție a solului și cu funcții antierozionale (benzi de regularizare a apelor, amplasate transversal pe versanți, perdele forestiere în zona de protecție a apei,

perdele forestiere în fâșia riverană de protecție a apei, filtre împotriva înnămolirii, etc.), în perioada primilor 3-5 ani, pînă la închiderea completă a coroanelor, se va efectua prin executarea lucrărilor de afinare a solului, de extirpare a vegetației între rînduri, în caz de necesitate, irigarea, interzicerea pășunatului și a tăierilor, și completarea plantațiilor. Perdelele forestiere se vor completa în primii doi ani de la plantarea principală cu butași și puiți bine dezvoltați de aceleași specii, și aceeași vîrstă.

După închiderea coroanelor, începînd cu vîrsta de 10-15 ani a plantațiilor, sînt necesare tăierile regulate de îngrijire și tăierile sanitare ale plantațiilor forestiere și a celor de arbuști, iar în caz de necesitate și irigarea acestora (mai ales în zonele secetoase).

În scopul acumulării scurgerilor de suprafață pe teritoriul perdelelor forestiere și a sporirii suprafeței de absorbție intensă a apei, este rațională îndiguirea marginii inferioare a perdelei forestiere, amplasate transversal de versant.”;

1.4.41. La punctul 107 cuvintele „de versante” se substituie cu cuvintele „pe versanți”;

1.4.42. Punctul 108 va avea următorul cuprins:

„**108.** În procesul de exploatare a lacului de acumulare/iazului/heleșteului, proprietarul/superficiarul/locatarul va efectua verificări planificate ale teritoriului corpului de apă unic și indivizibil (1-2 ori pe an) și neplanificate – după trecerea viiturii și ploilor torențiale, cu efectuarea de observări asupra oscilației nivelurilor apei, erodării malurilor și proceselor de alunecare, înnămolirii și acoperirii cu vegetație a apei.

Examinarea malurilor neconsolidate se va efectua în scopul determinării intensității erodării acestora și a proceselor de înnămolire.

Pe sectoarele cu alunecări intense se efectuează ridicări topografice și măsurări ale adîncimilor, prospecțiuni geologice și hidrogeologice cu prelevarea probelor de sol. În cazul apariției unor procese de alunecări, se întocmește planul schematic al alunecării cu rețeaua de repere montate în mod special.

Observațiile (o dată la 5 ani) asupra dislocărilor verticale și orizontale ale corpului de alunecare și monitorizarea condițiilor hidrogeologice se efectuează sistematic de către specialiști din domeniul cercetărilor geologice. În cazul unor alunecărilor considerabile pentru efectuarea cercetărilor de rigoare vor fi antrenați experți atestați în domeniul geotehnicii.”;

1.4.43. La punctul 110 cuvintele „Odată cu acumularea experienței” se substituie cu cuvintele „În procesul de exploatare în timp”;

1.4.44. Punctele 111, 112 și 113 vor avea următorul cuprins:

„**111.** Din măsurile posibile de prevenire a colmatării lacurilor de acumulare/iazurilor/heleșteiilor fac parte:

a) acumularea sedimentelor solide în decantoare special amenajate (rezervoare pentru aluviuni) pe afluenții a căror cotă în debitul solid total este destul de esențială;

b) ameliorările silvice și îmbunătățirile funciare în scopul consolidării surpăturilor, alunecărilor, versanților vîlcelor, rîpelor și talvegurilor în zona de influență a lacului de acumulare;

c) întreținerea (în cazuri necesare – crearea) benzilor de protecție a apei și filtrelor împotriva înnămolirii în stare de funcționare;

d) curățarea mecanică a cuvetelor de depunerile aluvionare.

112. Măsurile de extindere a perioadei de colmatare, de întreținere a volumului și de regularizare a lacului de acumulare/iazului/heleșteului vor fi stabilite în studiul comparativ tehnico-economic, în dependență de condițiile concrete de exploatare.

113. Măsurile de ameliorare silvică și îmbunătățiri funciare în zona de protecție a lacului de acumulare/iazului/heleșteului, în scop de reducere a procesului de colmatare, stopează eroziunea solului și spălarea particulelor solide de pe suprafața terenurilor adiacente.”;

1.4.45. Punctul 118 va avea următorul cuprins:

„**118.** Întru prevenirea erodării solului și a poluării apei, activitățile economice în limita fișiiilor riverane și în zonele de protecție a apei corpurilor de apă unice și indivizibile, se vor desfășura corespunzător reglementărilor articolelor 52, 53, și 53³ din Legea apelor nr. 272/2011.”;

1.4.46. Secțiunea E¹ va avea următorul cuprins:

„**E¹.** Folosința apei din corpurile de apă unice și indivizibile pentru necesitățile statului și necesități publice pentru folosința generală a apei, pentru irigație și piscicultură.”;

1.4.47. Punctele 118³ și 118⁴ vor avea următorul cuprins:

„118³. Instalarea mirelor hidrometrice gradate ține de responsabilitatea proprietarului barajului corpului de apă unic și indivizibil, prin contractarea specialiștilor atestați în domeniul proiectării construcțiilor hidrotehnice și executării lucrărilor de construcție, cu notificarea autorității administrative de gestionare a apelor. Mirele hidrometrice pot fi verticale, fixate pe piloni speciali, sau mire pentru fixarea pe taluz înclinat cu înscrierea gradațiilor lateral. Marcajele pe mirele hidrometrice vor fi de culoare roșie sau neagră, gradațiile începând ascendent (00÷+100) sau descendent (00÷-100). Lungimea mirei va depăși amplitudinea oscilațiilor de nivel al apei aproximativ cu 0,5-1,0 m. Înălțimea nivelului apei se citește de la zeroul mirei. Mirele se vor fixa în așa mod încât măsurătorile de nivel să se poată efectua la cele mai înalte și scăzute nivele ale apei pe parcursul întregului an. Mirele hidrometrice vor fi fixe, iar materialul din care sunt realizate va fi rezistent la temperaturi de -20⁰C și +60⁰C, la acțiunea apei, gheții, intemperțiilor, a acizilor sau bazelor aflate într-o concentrație slabă în apă. Mirele hidrometrice verticale inclusiv pot servi și ca măsurători de adâncime.

118⁴. Sectoarele de teren preconizate de a fi folosite pentru necesitățile statului și necesități publice pentru folosința generală a apei se determină pentru toate lacurile de acumulare/iazurile/heleșteiele/lacurile/bazinelor de apă, indiferent de forma de proprietate, de către autoritățile administrației publice locale de comun acord cu proprietarii/superficiarii/locatarii acestora și se coordonează cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și Agenția Națională pentru Sănătate Publică. Schema cu indicarea sectoarelor prestabilite se face publică și se afișează pe panoul de informații al autorității administrației publice locale, și pe teritoriul corpului de apă unic și indivizibil.”;

1.4.48. La punctul 118⁵ cuvântul „publice” se substituie cu cuvintele „necesități publice pentru folosința generală a apei.”;

1.4.49. Punctele 118⁷ și 118⁸ vor avea următorul cuprins:

„118⁷. Lacurile de acumulare/iazurile/heleșteiele vor fi folosite conform destinației acestora indicată în documentația de proiect și în autorizația de folosință specială a apei, cu acordarea drepturilor de folosință a apei terțelor persoane pentru drepturile prioritare de folosință, prevăzute de lege, prin transmiterea în folosință cu titlu oneros a unor părți din teren. În cazul folosinței lacului de acumulare/iazului drept sursă de alimentare cu apă potabilă, se va interzice folosirea acestuia în alte scopuri.

118⁸. Proprietarul/superficiarul/locatarul corpului de apă unic și indivizibil în comun cu toți titularii autorizației de mediu pentru folosința specială a apei, pentru irigație și piscicultură, stabilește și coordonează anual pînă la 1 martie volumul apei admis pentru irigație prin intermediul autorității administrative de gestionare a apelor.”;

1.4.50. Punctele 118¹⁰ și 118¹¹ vor avea următorul cuprins:

„118¹⁰. Pescuitul sportiv, amator și de agrement din lacurile de acumulare/iazurile/heleșteiele unde se practică piscicultura se efectuează în condițiile stabilite de către proprietarul/superficiarul/locatarul acestor corpuri de apă unice și indivizibile.

118¹¹. Proprietarii/superficiarii/locatarii lacurilor de acumulare/iazurilor/heleșteielor, care dispun de autorizații de mediu pentru orice mod de folosință a apei din acestea, vor permite altor posesori ai autorizației de mediu pentru folosința specială a apei la irigare, care dețin în folosință cu titlu oneros părți din terenul corpului de apă unic și indivizibil, instalarea prizelor de apă în zone stabilite pentru pomparea apei la irigare, acestea fiind în imediata apropiere a terenurilor ce urmează a fi irigate.”;

1.4.51. Punctul 118¹³ va avea următorul cuprins:

„118¹³. În aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare transmis în folosință gratuită (comodat) către asociația utilizatorilor de apă pentru irigație cu sursa principală de captare a apei din lacul de acumulare/iaz/heleșteu, proprietarul/locatarul construcției hidrotehnice, a corpului de apă unic și indivizibil, în comun cu asociația, în baza calculelor de gospodărire a apelor, stabilesc volumul admisibil de folosință a apei (captarea apei pentru irigație) prin intermediul autorității administrative de gestionare a apelor, pentru a nu contraveni scopurilor stabilite în autorizația de mediu pentru folosința specială a apei.”;

1.4.52. Se completează cu punctul 118¹⁴ cu următorul cuprins:

„118¹⁴. Proprietarul/superficiarul/locatarul corpului de apă unic și indivizibil, va asigura accesul pentru alimentarea autospecialelor de intervenție la stingerea incendiilor și va permite pomparea apei la lichidarea incendiilor.”;

1.4.53. Punctele 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127 și 128 vor avea următorul cuprins:

„119. Paza construcțiilor hidrotehnice de importanță națională se asigură conform prevederilor actelor normative pe domeniu.

120. Paza barajelor și a altor construcții hidrotehnice de categoria I și II în dependență de volumul lacului de acumulare (cu volum de la 200 mln. m³ până peste 1000 mln. m³) și categoria I, II și III în dependență de numărul persoanelor domiciliat permanent ce pot suferi de la accidentul construcțiilor hidrotehnice, (corespunzător Normativului în construcții NCM D.01.03-2007 „Construcții hidrotehnice și îmbunătățiri funciare. Construcții hidrotehnice. Reguli de bază”) se asigură de către serviciul de pază de stat prin coordonare cu organele Ministerului Afacerilor Interne.

121. Paza barajelor și construcțiilor de categoria III și IV poate fi asigurată de către serviciile particulare de pază în bază contractuală.

122. Protecția civilă reprezintă un complex de măsuri și acțiuni întreprinse în vederea asigurării protecției populației, a mediului și a proprietății în condiții de calamități naturale, avarii și catastrofe și se realizează conform principiului teritorial de protecție în corespundere cu organizarea administrativ-teritorială, cuprinzând toate ramurile economiei locale, indiferent de forma de proprietate și poartă un caracter obligatoriu.

123. Activitatea autorităților administrației publice centrale, autorităților administrației publice locale și a unităților economice în domeniul protecției civile este coordonată de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și de Agenția Națională pentru Sănătate Publică.

124. Proprietarul/superficiarul/locatarul lacului de acumulare/iazului/heleșteului, în baza Legii nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă, elaborează și asigură punerea în aplicare a Planului măsurilor de protecție civilă a obiectului acvatic, ce prevede măsuri de prevenire a situațiilor de urgență și excepționale, precum și acțiuni adecvate în vederea lichidării consecințelor acestora. Planul măsurilor de protecție civilă a obiectului acvatic se coordonează cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și se aprobă de președintele Comisiei pentru Situații Excepționale ale autorităților administrației publice locale de nivelul I, în limita unității administrativ-teritoriale în care se află obiectul acvatic.

125. Proprietarul/superficiarul/locatarul lacului de acumulare/iazului/heleșteului, în baza proiectului de execuție, este obligat să evalueze riscul și să planifice măsurile de protecție contra inundațiilor.

Măsurile de securitate și sporire a stabilității construcțiilor pentru cazurile de situații excepționale trebuie să includă:

- a) calculul parametrilor undelor de rupere a barajului;
- b) schema cu reprezentarea hotarelor zonei desemnate ca având un risc potențial semnificativ la inundații;
- c) nivelul riscului și prognoza posibilelor consecințe negative cu pierderi umane și materiale, și prejudiciu adus mediului, în urma viiturilor de primăvară-vară și a distrugerii barajelor, ce se stabilește în documentația de proiect la capitoul protecția civilă, măsurile de prevenire și lichidare a consecințelor în caz de pericol și apariția inundațiilor (situațiilor excepționale);
- d) schema de avertizare a populației locale și a serviciilor respective;
- e) planurile de evacuare a populației, a animalelor și a bunurilor de valoare;
- f) crearea și coordonarea cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a echipelor de salvatori, dotate cu tehnica și mijloacele necesare.

126. În cazul în care lichidarea lacului de acumulare/iazului/heleșteului e mai rentabilă decât efectuarea măsurilor de consolidare a construcțiilor și a sistemelor de evacuare și în lipsa documentației de proiect, decizia de lichidare poate fi luată de Comisia pentru Situații Excepționale teritorială, conform Hotărârii Guvernului nr. 1340/2001 cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și este obligatorie pentru executare de către proprietarul lacului de acumulare/iazului/heleșteului, în termenele stabilite.

127. Dacă lacul de acumulare/iazul/heleșteul este amplasat într-o rețea de corpuri de apă unice și indivizibile în cascadă, la nivelul documentației de proiect de către proiectant se elaborează reguli suplimentare de gestionare a resursei de apă.

128. Toate corpurile de apă unice și indivizibile, indiferent de amplasare, volumul de apă acumulată și apartenența de drept pot deveni obiecte potențial periculoase pentru viața și bunăstarea populației, și mediu. În vederea organizării complexului de măsuri privind diminuarea posibilelor situații excepționale, proprietarul corpului de apă unic și indivizibil elaborează următoarele anexe la planul de protecție civilă a obiectului:

- a) schema cu reprezentarea hotarelor zonei posibililor inundații;
- b) schema de avertizare a autorităților administrației publice locale, a serviciilor respective și a populației;
- c) lista echipelor de salvatori, a mijloacelor tehnice, a utilajului și a materialelor necesare;
- d) planul de interacțiune cu autoritățile administrației publice locale și cu proprietarii/administratorii corpurilor de apă unice și indivizibile din rețeaua de obiective acvatice amplasate în cascadă.”;

1.4.54. Punctul 131 va avea următorul cuprins:

„**131.** Gestionarea și controlul asupra respectării cadrului normativ de securitate și sănătate în muncă în timpul lucrărilor de exploatare a lacului de acumulare/iazului/heleșteului se realizează de către o persoană responsabilă atestată, numită de gestionar.

Fiecare persoană care efectuează exploatarea trebuie să cunoască și să respecte instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă la locul său de muncă.

Toate persoanele din serviciul de exploatare sînt obligate să practice înotul, să poată utiliza bărcile cu rame, să aibă o pregătire teoretică și practică de salvator și se admit la executarea obligațiilor sale numai după instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă, conform prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr. 186/2008 și a Regulamentului privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale și Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a comitetului pentru securitate și sănătate în muncă, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 95/2009 pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii securității și sănătății în muncă nr. 186/2008.

Încălcarea regulilor de tehnică a securității este inadmisibilă.”;

1.4.55. La punctul 132 cuvîntul „controlul” se substituie cu cuvîntul „supravegherea”;

1.4.56. La punctul 134 cuvîntul „aval” se substituie cu cuvîntul „amonte”;

1.4.57. Punctul 135 va avea următorul cuprins:

„**135.** La efectuarea lucrărilor în perioada de toamnă și primăvară, cu temperatura apei sub 10°C, se permite executorilor de lucrări aflarea în apă maxim 30 minute, cu ulterioară schimbare a îmbrăcăminte și încălzire de minim o oră.”;

1.4.58. Punctul 137 va avea următorul cuprins:

„**137.** În procesul de executare a lucrărilor cu folosirea utilajului electric, aparatelor electrice, a materialelor explozive și ușor inflamabile, vor fi respectate cu exactitate regulile de tehnică a securității.

Lucrările de exploatare în apropierea nemijlocită a construcțiilor lacului de acumulare/iazului/heleșteului vor fi efectuate cu prudență. La construcțiile de pămînt aflate sub sarcină sînt interzise lucrările cu explozivi.”;

1.4.59. Punctul 140 va avea următorul cuprins:

„**140.** Proprietarul lacului de acumulare/iazului/heleșteului trebuie să dețină următoarea documentație:

a) cartea tehnică a lacului de acumulare/iazului/heleșteului și ale tuturor construcțiilor, conform anexei nr. 9 la Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023;

b) capitolul D din cartea tehnică va fi elaborat, ținîndu-se cont de reglementările stipulate în prezentul Regulament-tip;

c) în cazul lipsei și constatării imposibilității de restabilire a cărții tehnice, în mod obligatoriu se întocmește fișa tehnică a lacului de acumulare/iazului/heleșteului (anexa nr. 1). Proprietarul barajului lacului de acumulare/iazului/heleșteului, în termen de un an de la data elaborării fișei tehnice a lacului de acumulare/iazului/heleșteului, va elabora documentația necesară ce derivă din realizarea cerințelor stabilite în pct.12;

d) procesele-verbale anuale ale comisiei privind analiza stării tehnice a lacului de acumulare/iazului/heleșteului;

e) graficele de lucru ale personalului antrenat în gestionarea lacului de acumulare/iazului/heleșteului aprobate pe anul curent;

f) instrucțiunile de lucru și fișele de post a persoanelor care efectuează exploatarea;

g) instrucțiuni privind tehnica securității și protecția muncii.”;

1.4.60. Punctul 142 va avea următorul cuprins:

„**142.** Proprietarii stațiilor de pompare a apei din lacurile de acumulare/iazuri/heleșteie și alte corpuri de apă de suprafață, vor deține Pașaportul prizei de apă (anexa nr. 7), iar proprietarii instalațiilor mobile de pompare vor deține pașaportul tehnic, emis de uzina producătoare, care conține descrieri privind instalația de protecție a peștelui.”;

1.4.61. Punctele 144 și 145 vor avea următorul cuprins:

„**144.** Pentru amplasarea instalațiilor mobile de pompare a apei se admite stabilirea locurilor pe tot perimetrul lacului de acumulare/iazului/heleșteului, cu excepția zonelor de agrement și a taluzului umed al barajului. La solicitarea utilizatorului instalației mobile de pompare, pot fi transmise în folosință, cu titlu oneros, mai multe părți de teren pentru schimbarea amplasării la necesitate a instalației, cu reprezentarea acestora în planul geometric al terenului.

145. Persoanele care efectuează exploatarea corpurilor de apă unice și indivizibile sînt obligate să țină evidența în următoarele registre:

a) registrul de observații asupra nivelului apei în lacul de acumulare/iaz/heleșteu, în piezometre și asupra calității apei, conform anexei nr. 2, sunt transmise trimestrial către instituția publică competentă în domeniul meteorologiei și hidrologiei;

b) registrul de dispoziții și de evidență a serviciilor la lacul de acumulare/iaz/heleșteu, conform anexei nr. 3;

c) registrul de instructaj privind tehnica securității, regulile de exploatare și înregistrarea cazurilor de încălcare a regulilor privind exploatarea lacului de acumulare/iazului/heleșteului, conform anexei nr. 4;

d) registrul de observări asupra stării construcțiilor, înnămolirii cuvetei și deformării malurilor, lacului de acumulare/iazului/heleșteului, conform anexei nr. 5;

e) registrul de evidență a reparațiilor și lucrărilor de întreținere sau de reconstrucție a tuturor construcțiilor, lacului de acumulare/iazului/heleșteului, conform anexei nr. 6.”;

1.4.62. La punctul 146 cuvântul „controlului” se substituie cu cuvintele „efectuării verificărilor”;

1.4.63. Punctul 147 va avea următorul cuprins:

„**147.** În baza materialelor de observare și a exploatării reale, la finele fiecărui an se face darea de seamă anuală și se efectuează analiza stării tehnice a lacului de acumulare/iazului/heleșteului și a funcționării construcțiilor acestuia, se prevăd măsurile privind ameliorarea exploatării acestuia. Darea de seamă anuală se întocmește de către proprietarul/locatarul barajului lacului de acumulare/iazului/heleșteului și se transmite autorității administrative de gestionare a apelor.”;

1.4.64. Se completează cu punctul 147¹ cu următorul cuprins:

„**147¹.** Registrele enumerate la punctul 145 anual se prezintă autorității administrative de gestionare a apelor până la data 1 mai.”;

1.4.65. Anexele nr. 1 - nr. 7 vor avea următorul cuprins:

Numărul de înregistrare _____

Instituția Publică

Administrația Națională „Apele Moldovei” _____

L.Ș.

(Numele, prenumele, semnătura)

**Fișa tehnică
a lacului de acumulare/iazului/heleșteului**

Denumirea corpului de apă unic și indivizibil _____

Adresa _____

Proprietarul _____

Superficiarul/Locatarul _____

Anul _____

Principalele caracteristici ale lacului de acumulare/iazului/heleșteului

Indicii	Unitatea de măsură	Parametrii / descrierea succintă	Note
Numărul cadastral al terenului/terenurilor			
Organizația de proiectare			
Proiectul de execuție, numărul			
Organizația de construcție			
Anul dării în exploatare			
1. INFORMAȚII GENERALE			
Sursa de alimentare cu apă			
Bazinul, subbazinul hidrografic			
Amplasarea (coordonatele geodezice în sistemul MR 99)			
Destinația			
Categoria rocii			
II. PARAMETRII TEHNICI			
Lungimea barajului	m		
Lățimea coronamentului	m		
Cota coronamentului barajului	m		
Înălțimea barajului	m		
Adâncimea maximă	m		
Suprafața la cota nivelului normal de retenție	ha		
Suprafața la cota nivelului forțat de retenție	ha		
Suprafața la cota nivelului maxim	ha		
Nivelul normal de retenție (cota)	m		
Nivelul maxim (cota nivel mort)	m		
Nivelul forțat de retenție (cota)	m		
Volumul la cota nivelului normal de retenție	mii m ³		
Volumul la cota nivelului forțat de retenție	mii m ³		
Volumul util de apă	mii m ³		
Volumul minim admisibil (nivelul maxim)	mii m ³		
Debitul salubru	l/sec		
Debitul ecologic	l/sec		
Debitul maxim de evacuare a apei	l/sec		
Suprafața de acumulare a apei în secțiunea barajului	km ²		
Volumul scurgerii cu probabilitatea asigurată de 1%, 5%, 10%, 50%, 75%, 80%	mii m ³		
Deversările calculate cu probabilitatea asigurată de 1%, 5%, 10%, 50%, 95%	m ³ /sec		

Descărcătorul de ape pluviale, materialul, parametrii			
Evacuatorul de fund, materialul, lungimea, secțiunea transversală	mm/m		
Instalația de protecție a peștelui, tipul			
Batardoul, parametrii	m		
Canal de evacuare în aval, parametrii, lungimea	m		
Sistemul de drenare a barajului, materialul, lungimea	m		
Consolidarea taluzului în amonte, materialul, suprafața	m ²		
III. FÎȘIILE RIVERANE DE PROTECȚIE			
Lungimea	m		
Lățimea	m		
Suprafața	ha		
IV. MĂSURI ANTIEROZIONALE			
Tipul (naturale, constructive), parametrii			

Notă: Indicii amplasării (coordonatele geodezice baltice) sînt indicați la intersecția axelor coronamentului cu axa evacuatorului de fund.

La fișa tehnică se anexează schema de amplasare al lacului de acumulare/iazului/heleșteului/lacului/bazinului de apă sau planul geometric al terenului pe care este amplasat obiectul acvatic.

Întocmit proiectantul _____

L.Ș.

Data

Lacul de acumulare/iazul/heleșteul _____

Adresa _____

Proprietarul _____

Superficiarul/Locatarul _____

REGISTRUL Nr. _____

**de observații asupra nivelului apei în lacul de acumulare/iaz/heleșteu,
în piezometre și asupra calității apei**

(amplasare)

Început _____

Terminat _____

Persoana responsabilă (observatorul) _____

Observațiile asupra nivelurilor apei lacului de acumulare/iazului/heleșteului

Data și ora	Numărul postului	Numărul jalonului	Rapoartele despre jalon, datele despre jalon			Semnătura observatorului
			minim	maxim	mediu	
1	2	3	4	5	6	7

Carnetul de teren este destinat înregistrării rezultatelor și observațiilor, efectuate de către observator.

Nivelul apei se măsoară cu o precizie de pînă la 0,5 cm. În cazul freamătului puternic al apei în jurul mirei se instalează o ramă-amortizoare plutitoare.

Observațiile se execută în două etape, în fiecare din acestea se măsoară nivelurile maxim și minim.

În cazul divergențelor de măsurare pentru fiecare din etape cu peste 0,5 cm, se efectuează observații în etapa a treia, apoi se calculează valoarea medie a nivelului apei după doi indicatori cei mai apropiați.

Carnetul de teren este prevăzut pentru o lună.

Observațiile asupra nivelurilor apei în piezometre

Data	Numărul		Numărul		Numărul		Semnătura
	Distanța pînă la nivelul apei, m	Nivelul apei, m	Distanța pînă la nivelul apei, m	Nivelul apei, m	Distanța pînă la nivelul apei, m	Nivelul apei, m	
1	2	3	4	5	6	7	8

Caracteristicile piezometrelor

Numărul piezometrului	Diametrul interior, mm	Adîncimea piezometrului, mm	Tipul	Nivelul		Mențiuni	Semnătura
				gurii	așezării (adîncimea)		
1	2	3	4	5	6	7	8

În registrul se înscriu datele din carnetul de teren al observațiilor asupra nivelului apei în piezometre, dacă observarea asupra unuia din piezometre este efectuată în cîteva etape, se înregistrează valoarea medie.

Piezometrele sînt grupate în coloanele registrului, conform secțiunilor piezometrice, începînd cu bieful amonte.

Lista piezometrelor este o anexă a Registrului. În listă se introduc toate piezometrele, indiferent dacă acestea funcționează sau nu. În coloana 4 se înregistrează piezometrele locale, iar în coloana 7 sînt prezentate descrierea succintă a stării piezometrului, timpul nivelărilor de control a gurii (dacă prin nivelare s-a determinat că nivelul gurii s-a schimbat cu peste 1 cm, atunci în coloana 5 se înscrie o cifra nouă).

Înscrierile din Regstru sînt controlate odată în 5 zile de către proprietarii/superficiarii/locatarii lacului de acumulare/iazului.

Tabelul nr. 4.

Calitatea

Data	Locul prelevării probei	Numărul probei	Semnătura	Volumul probei, l	Reziduu sec solubil total, g/l	Structura componentelor, %
1	2	3	4	5	6	7

Prezentul Regstru este destinat sistematizării datelor cu privire la mineralizarea apei în punctele de prelevare a probelor. Probele se vor preleva pentru analiza de laborator.

În timpul prelevării probelor în Regstru se completează coloanele 1, 2, 3 și 4, în coloana 4 semnează persoana care a prelevat probele.

Rezultatele analizelor se înscriu în celelalte coloane ale Registrului.

Proba se ambalează într-o butelie de 0,5 l, pe care se aplică o etichetă unde se specifică data, numărul probei și locul prelevării acesteia.

Lacul de acumulare/iazul/heleșteul _____

Adresa _____

Proprietarul _____

Superficiarul/Locatarul _____

REGISTRUL Nr. _____

de dispoziții și de evidență a serviciilor la lacul de acumulare/iaz/heleșteu

(amplasarea)

Început _____

Terminat _____

Personalul de serviciu: 1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

A verificat: proprietarul/superficiarul/locatarul
lacului de acumulare/iazului/heleșteului
sau persoana responsabilă

Registrul de dispoziții primite

Data și ora de primire	Numărul de intrare și data	Conținutul documentației introduse sau dispozițiile de intrare	Cine și când a fost informat, măsurile întreprinse	Semnătura
1	2	3	4	5

Registrul este destinat evidenței tuturor documentelor și dispozițiilor de intrare, primite prin poștă, verbal și prin telefon.

În Registru se înregistrează data, ora, numărul, componența și numele celui, care a transmis documentul sau dispoziția.

Tot aici se înregistrează cine și când a fost informat, precum și măsurile luate.

Registrul se completează de către persoanele de serviciu sau persoanele responsabile.

Evidența serviciilor

Data	Ora	Numele, prenumele și funcția		Evenimente, încălcări în perioada serviciului, măsurile întreprinse și însărcinarea următorului serviciu	Semnătura verificadorului
1	2	3	4	5	6

Registrul este destinat evidenței serviciilor persoanelor responsabile, telefoniștilor, electricienilor, mecanicilor în perioadele critice.

În coloana 5 a Registrului se fixează toate evenimentele, încălcările, avariile în perioada serviciului și măsurile întreprinse, precum și obiectele și măsurile, asupra cărora următorul personal de serviciu trebuie să efectueze observări minuțioase, în scopul prevenirii avariilor și deteriorărilor posibile.

Registrul se completează zilnic de către personalul de serviciu la schimbul de tură.

Controlul se efectuează zilnic de către inginerul de dispecerat superior în perioada viiturii și nivelurilor înalte în lacul de acumulare/iaz, în restul timpului o singură dată la 10 zile.

Lacul de acumulare/iazul/heleșteul _____

Adresa _____

Proprietarul _____

Superficiarul/locatarul _____

REGISTRUL Nr. _____

**de instructaj privind tehnica securității, regulile de
exploatare și înregistrarea cazurilor de încălcare a regulilor
privind exploatarea lacului de acumulare/iazului/heleșteului**

(amplasarea)

Început _____

Terminat _____

Superficiarul/locatarul _____

Instructajul privind tehnica securității și regulile de exploatare

Data	Conținutul instructajului și semnătura persoanei care instrucează	Numele, prenumele persoanelor instruite	Semnăturile persoanelor instruite
1	2	3	4

Registrul este destinat consemnării instructajului și se consideră document oficial în cazul încălcării regulilor de tehnică a securității și a regulilor de exploatare.

Cazurile de încălcare a regulilor de exploatare

Data	Modul de încălcare a regulilor de exploatare	Măsura întreprinsă pentru ameliorarea situației	Numele, prenumele persoanei responsabile	Semnătura persoanei responsabile
1	2		3	4

În prezentul Registru, de către proprietarul/superficiarul/locatarul lacului de acumulare/iazului/heleșteului sau persoana responsabilă, se fixează cazurile de încălcare a regulilor de exploatare a corpului de apă unic și indivizibil și a măsurilor întreprinse.

Lacul de acumulare/iazul/heleșteul _____

Adresa _____

Proprietarul _____

Superficiarul/locatarul _____

REGISTRUL Nr. _____

**de observații asupra stării construcțiilor, cuvetei și
deformării malurilor lacului de acumulare/iazului/heleșteului**

(amplasarea)

Început _____

Terminat _____

Persoana responsabilă _____

Observații asupra stării tuturor construcțiilor

Data și ora	Conținutul încălcărilor depistate	Măsurile întreprinse	Semnătura observatorului
1	2	3	4

În Registru se fixează încălcările depistate privind starea și funcționarea normală a tuturor construcțiilor lacului de acumulare/iazului/heleșteului, utilajului electromecanic, mijloacelor de automatizare, de control, de comunicații, de alimentare cu apă și alimentare cu energie electrică, precum și a construcțiilor de serviciu, menajere și de producție auxiliare, etc.

În Registru, inclusiv, se fixează și verificările efectuate privind starea construcțiilor sus menționate, și măsurile întreprinse de către proprietarul/superficiarul/locatarul lacului de acumulare/iazului/heleșteului sau de persoanele responsabile.

Registrul se completează de către observatori, persoanele de serviciu care efectuează observațiile curente și care imediat informează persoana responsabilă despre defectele depistate.

Persoana responsabilă informează despre toate înregistrările proprietarul/superficiarul/locatarul construcțiilor hidrotehnice ale lacului de acumulare/iazului/heleșteului și persoanele responsabile de exploatarea corpului de apă unic și indivizibil, precum și despre măsurile întreprinse.

Registrul se verifică de către proprietarul/superficiarul/locatarul lacului de acumulare/iazului/heleșteului în următoarele termene:

- în perioada revărsării și a nivelurilor mari de umplere a lacului de acumulare/iazului/heleșteului – zilnic;
- în restul timpului – odată la 10 zile.

Observațiile asupra stării cuvetei lacului de acumulare/iazului/heleșteului și deformării malurilor

Data	Conținutul	Semnătura
1	2	3

La Registru se anexează planul cuvetei lacului de acumulare, conform curbelor de nivel. În cazul vizităților (reviziilor stării malurilor) pe plan se fixează locurile de formare a alunecărilor de teren, pîlniilor, bancurilor etc., iar în Registru se notează descrierea acestora, în cazul precizării locurilor înregistrate vizual, în plan se efectuează repararea instrumentală a acestora prin metoda tahimetrică. Tot aici se caracterizează starea stratului superior de gheață și a lucrărilor de înlăturare a gheții.

În timpul furtunilor în Registru se fixează viteza maximă a vîntului și înălțimea valurilor, perioada de acțiune a vîntului.

Lacul de acumulare/iazul/heleșteul _____

Adresa _____

Proprietarul _____

Superficiarul/locatarul _____

REGISTRUL Nr. _____

**de evidență a reparațiilor și lucrărilor de întreținere sau de reconstrucție a
tuturor construcțiilor lacului de acumulare/iazului/heleșteului**

(amplasarea)

Început _____

Terminat _____

Proprietarul _____

Superficiarul/locatarul _____

**Evidența reparațiilor și lucrărilor
de întreținere și reconstrucție a tuturor construcțiilor**

Data	Obiectul	Destinația, metodele de executare a lucrărilor, volumele și costul lucrărilor efectuate, executanții	Semnătura executantului lucrărilor	Semnătura persoanei responsabile de ținerea Registrului
1	2	3	4	5

În prezentul Registru se fixează toate lucrările privind reparația, menținerea sau reconstrucția oricăror construcții ale lacului de acumulare/iazului/heleșteului, utilajului electromecanic, mijloacelor de automatizare, de control, de comunicații, de drumuri, de alimentare cu apă, de energie electrică, a construcțiilor de serviciu, menajere, de producție auxiliare, etc.

În prezentul Registru se reflectă: data începutului și terminării reparației, argumentarea necesității efectuării lucrărilor, volumul și componența lucrărilor, metodele de executare, calitatea lucrărilor executate și costul acestora, referințele la documentația de proiect și de deviz, și la executantul lucrărilor.

În Registru se mai descriu căminele de sondaj și alte lucrări, efectuate cu scopul clarificării cauzelor de deteriorare a construcțiilor. Ținerea Registrului se pune pe seama proprietarului/superficiarului/locatarului lacului de acumulare/iazului/heleșteului sau a persoanei responsabile.

Observațiile asupra stării tuturor construcțiilor

Data și ora	Conținutul încălcărilor depistate	Măsurile întreprinse	Semnătura observatorului
1	2	3	4

În prezentul Registru se fixează toate încălcările depistate privind starea și funcționarea normală a tuturor construcțiilor lacului de acumulare/iazului/heleșteului, utilajului electromecanic, mijloacelor de automatizare, de control, de comunicații, de alimentare cu apă și cu energie electrică, precum și a construcțiilor de serviciu, menajere, de producție auxiliare, etc.

În Registru se fixează, de asemenea, verificările de inspectare privind starea construcțiilor sus menționate și măsurile luate de către proprietarul/superficiarul/locatarul lacului de acumulare/iazului/heleșteului sau de persoanele responsabile.

Registru se completează de către observatori, persoanele de serviciu care efectuează observările de control și care imediat anunță persoana responsabilă despre defectele depistate.

Persoana responsabilă informează despre toate înregistrările proprietarului/superficiarul/locatarul lacului de acumulare/iazului/heleșteului și persoanele responsabile de exploatarea obiectelor menționate, precum și despre măsurile întreprinse.

Se completează în următoarele termene:

- a) în perioada viiturii și a nivelurilor mari de umplere zilnică a lacului de acumulare/iazului/heleșteului – zilnic;
- b) în restul timpului – o dată la 10 zile.

PAȘAPORTUL PRIZEI DE APĂ
al stației de pompare _____

Obiectul _____

Adresa _____

Proprietarul _____

Locatarul _____

Anul _____

Principalele caracteristici ale prizei de apă
a stației de pompare _____

Indicii	Denumirea indicilor	Parametrii	Note
Numărul cadastral al terenului			
I. INFORMAȚII GENERALE			
Sursa de apă			
Amplasare (coordonatele geodezice în sistemul MR 99)			
Tipul prizei de apă			
Destinația			
Categoria terenului			
Suprafața, m ²			
Anul de proiectare			
Organizația de proiectare			
Proiectul, numărul			
Anul construcției			
Organizația de construcție			
Data de punere în funcțiune			
II. PARAMETRII TEHNICI			
Debitul de apă maxim, m ³ /sec			
Debitul de apă minim, m ³ /sec			
Țevi de aspirație, materialul, diametrul, cantitatea			
Inclusiv conform diametrului			
1. Țeavă _____ d= _____ mm, m			
2. Țeavă _____ d= _____ mm, m			
3. Țeavă _____ d= _____ mm, m			
A. Măsurile de consolidare a malului, suprafața, m ²			
B. Instalație pentru protejarea peștelui (piese)			
Materialul			
Parametrii			
Metoda de curățare a instalației de protecție a peștelui			
C. Instalație pentru îndepărtarea sedimentelor, obiectelor plutitoare, gheții			

Notă: La pașaport se anexează planul general al prizei de apă, profilurile tridimensionale a instalației de protecție a peștelui.

Întocmit proiectantul _____

L.Ș.

Data

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea
hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor este elaborat de către Ministerul Mediului.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<i>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</i>
Proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor rezultă din prevederile: <ul style="list-style-type: none">- Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2023, pct. 352 – termen de aprobare septembrie 2024;- Art.7 alin.(1) lit. b) și art. 62 alin. (2) lit. b) din Legea apelor nr. 272/2011 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 46-49, art. 70) care prevede competențele Guvernului de a aproba cadrul normativ pentru punerea în aplicare a legislației din domeniul gestionării resursei de apă și revizuire și aducere a actelor sale normative în concordanță cu prevederile Legii apelor nr. 272/2011.
<i>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative</i>
Acțiunile care au condiționat elaborarea proiectului hotărârii de Guvern pentru modificarea hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor, sunt axate pe necesitățile de aducere în concordanță a normei cu prevederile Legii apelor nr. 272/2011 republicată la 01.02.2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 46-49, art. 70), a îmbunătățirii prevederilor prin reformularea corectă, clară și concisă a celor existente, pe motivul constatării unor formulări învechite și depistării unor erori. Drept inclusiv temei pentru actualizarea prevederilor normei fiind și reglementările din art. 33 din Legea apelor nr. 272/2011, cu referire la obligativitatea formalizării relațiilor funciare asupra terenurilor preconizate pentru amplasarea prizelor de apă ale stațiilor de pompare a apei și a instalațiilor mobile de pompare, pentru pomparea apei din corpurile de apă unice și indivizibile, ca necesitate a confirmării statutului juridic al terenului în coraport cu solicitantul autorizației de mediu pentru folosința specială a apei. Obligativitatea de valorificare a bunurilor imobile proprietate publică fiind statuată în art. 10 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetizarea proprietății publice, în art. 5 din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice și în pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 403/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice. Subsidiar, pentru înregistrarea regulamentului de exploatare se invocă necesitatea prevederii pachetului de acte necesar de a fi prezentat către autoritatea administrativă de gestionare a resurselor de apă, or afișarea acestei liste doar pe pagina oficială a Instituției Publice Administrația Națională „Apele Moldovei” și în lipsa unei liste exhaustive a actelor care necesită a fi anexate poate duce la aplicarea abuzivă a normei din partea autorităților implicate în procesul de avizare și înregistrare a regulamentelor de exploatare. Inclusiv se statuează obligativitatea introducerii datelor din regulamentele de exploatare a lacurilor de

acumulare/iazurilor/heleșteiilor/lacurilor/bazinelor de apă în Sistemul informațional automatizat „Cadastrul de stat al apelor”, corespunzător art. 25 alin. (2) lit. d) din Legea apelor nr. 272/2011.

Drept temei suplimentar a intervenției la normă servesc și prevederile noului Cod al urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 41-44, art. 61), în privința efectuării și recepționării lucrărilor de reparație a construcțiilor hidrotehnice, și a necesității efectuării expertizelor tehnice a barajelor cu termenul de exploatare depășit, cât și a celor ale căror acte de proiectare nu se mai dețin, din motivul că au fost construite în perioada sovietică, până la adoptarea Legii nr. 721/1996 privind calitatea în construcții.

Din cauza secetelor hidrologice tot mai dese din ultimii ani se constată gestionarea deficientă a resurselor de apă din corpurile de apă unice și indivizibile de către proprietarii/locatarii construcțiilor hidrotehnice ale obiectelor acvatic, prin nerespectarea sau chiar încetarea asigurării debitelor ecologice, ce au drept consecință un impact considerabil asupra mediului. Inclusiv, în lipsa existenței mirelor hidrometrice este imposibilă efectuarea unui monitoring/calculare ale volumelor de apă reale din obiectul acvatic, sau din cauza instalării necorespunzătoare ale acestora calculele se fac eronat, din care motiv nu poate fi estimat corect volumul de apă necesar pentru consumul tuturor beneficiarilor de folosință specială a apei, cât și pentru folosința generală. Erori ce generează conflicte între solicitanții de folosință specială a apei, pentru activitatea de acvacultură și cea de agricultură în contextul irigațiilor, în ultimii doi ani fiind constată creșterea numărului acestora.

Reiterând cele expuse supra, cât și a necesității actualizării prevederilor cu referire la elaborarea planurilor de măsuri pentru facilitarea reacționării prompte în cazurile declanșării unor situații excepționale urmare viiturilor sau cedării construcțiilor hidrotehnice, se impune necesitatea intervenirii la Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977/2016.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul modificării Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977/2016, este cel de revizuire și aducere în concordanță cu prevederile Legii apelor nr. 272/2011, corespunzător art. 62 alin. (2) lit. b) din lege. În evoluția proceselor de implementare a prevederilor Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor se urmărește gestionarea conformă și în siguranță a construcțiilor hidrotehnice a obiectelor acvatic, regularizarea corespunzătoare a debitelor de apă și calculul corect al tuturor volumelor de folosință a apei, a corpurilor de apă unice și indivizibile.

Proiectul hotărârii de Guvern de modificare a hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor stabilește:

- transmiterea în folosință cu titlu oneros a părților din terenurile cu modul de folosință fâșii riverane de protecție a apei conform reglementărilor Regulamentului privind valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 403/2024, pentru amplasarea prizelor de apă ale stațiilor de pompare a apei și a instalațiilor mobile de pompare;
- necesitatea înregistrării regulamentelor de exploatare și a fișelor tehnice la autoritatea administrativă de gestionare a apelor, cu inclusivă introducere a datelor în Sistemul informațional automatizat „Cadastrul de stat al apelor”;

- prevederea noțiunilor noi necesare de „debit de servitute”, „colmatare”, „debitul apei”, „decolmatare” și de „remuu”;
- obligativitatea efectuării expertizei tehnice a construcțiilor hidrotehnice construite până la adoptarea Legii nr. 721/1996 privind calitatea în construcții și ale căror proiecte nu se mai dețin, corespunzător prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 41-44, art. 61);
- actualizarea prevederilor cu referire la responsabilitățile administratorului/gestionarului barajelor în privința gestiunii resursei de apă, a regularizării debitelor, a elaborării planurilor de monitorizare a stării tehnice a construcțiilor hidrotehnice și a planurilor de acțiuni în situațiile de depistare a unor deteriorări, cu normele tangențiale pe domeniu;
- prevederea pachetului de acte necesar de a fi prezentat către autoritatea administrativă de gestionare a resurselor de apă suplimentar regulamentului de exploatare (până la moment lista acestor acte fiind făcută publică pe pagina web a Agenției „Apele Moldovei”);
- prevederea temeiului restituirii regulamentului de exploatare, neînregistrat;
- estimarea corectă a volumelor de consum din corpurile de apă unice și indivizibile;
- prevederea necesității recalculării volumelor admisibile ale apei în cazul modificării modurilor de folosință a corpurilor de apă unice și indivizibile;
- reglementarea evacuării apei pentru golirea lacului de acumulare/iazului/heleșteului și a lacului în coordonare cu autoritatea administrativă de gospodărire a apelor, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și la decizia Comisiei pentru Situații Excepționale ale administrației publice locale de nivelul I, în limita administrativ-teritorială în care se află obiectul acvatic;
- completarea prevederii cu referire la necesitatea instalării mirelor hidrometrice fixe, prin precizarea tipurilor acestora, a materialului necesar, a unor parametri și a responsabilității instalării de către proprietarul barajului;
- prevederea necesității efectuării calculelor parametrilor undelor de rupere a barajului pentru cazurile de posibile cedări;
- prevederea obligativității administratorului barajului de a transmite trimestrial Registrul de observații asupra nivelului apei în lacurile de acumulare/iazuri/heleșteie, către instituția publică competentă în domeniul meteorologiei și hidrologiei, și anual până la data de 1 mai către autoritatea administrativă de gestionare a resurselor de apă.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cazul lipsei unei intervenții la Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977/2016, se va periclita tot mai mult starea ecologică actuală a corpurilor de apă din republică prin nerespectarea normelor tehnice de întreținere a construcțiilor hidrotehnice, a regularizării eronate a debitelor apei ce are un impact semnificativ asupra mediului, a utilizării abuzive a resursei de apă de către mai mulți utilizatori în lipsa actelor permissive, a continuării conflictelor între utilizatorii de apă din motivul nerespectării prevederilor legale cu referire la accesul la apă, a proastei gestionări a resursei de apă și a lipsei încheierii unor relații contractuale asupra terenurilor pe care sunt amplasate prizele de apă, cu inclusive încălcări a drepturilor agenților economice ce desfășoară activitatea de acvacultură.

Opțiuni alternative de permitere a folosinței apei de către persoane terțe în lipsa încheierii unor relații asupra terenului pe care este necesar de a fi amplasată priza de apă contravin art. 3 și 4 ale Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deținutarea proprietății publice de

valorificare a proprietății publice, în contextul apartenenței de drept a administrațiilor publice locale și a statului a 90% dintre corpurile de apă unice și indivizibile, precum și prevederilor pct. 29 din Regulamentului privind valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 403/2024. Inclusiv, încheierea relațiilor contractuale asupra unor suprafețe de teren, între proprietarul terenului fondului apelor și solicitantul amplasării prizei de apă, prin stabilirea raporturilor juridice și a clauzelor contractuale echilibrează interesele părților și garantează respectarea obligațiilor contractuale într-o manieră corectă și transparentă. Subsidiar, confirmarea dreptului de proprietate sau de folosință asupra terenului pe care este situat corpul de apă, asupra construcțiilor hidrotehnice, precum și asupra altor construcții destinate folosinței apelor, face parte din lista actelor necesare solicitantului pentru obținerea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei, statuată în art. 25 alin. (2) din Legea apelor nr. 272/2011.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea prevederilor proiectului hotărârii de Guvern de modificare a hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor nu are impact asupra sectorului public, deoarece nu presupune acțiuni de reformă structurală sau instituțională.

Responsabilitatea de înregistrare a regulamentelor de exploatare, cu includerea datelor în Sistemul informațional automatizat „Cadastrul de stat al apelor”, corespunzător pct. 7 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției „Apele Moldovei” structurii și efectivului-limită ale acesteia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 882/2014, tăcut, este prevăzută după Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei”, succesoare de drept a Agenției „Apele Moldovei”. Proiectul doar stabilește expres documentele ce urmează a fi verificate de către Agenție la înregistrarea Regulamentelor, precum și motivul pentru refuzul de neînregistrare a acestora.

Regulamentul de exploatare este un document tehnic absolut necesar pentru exploatarea permanentă și corespunzătoare a barajului și regularizarea debitelor de apă, inclusiv, conform art. 25 alin. (2) lit. d) din Legea apelor nr. 272/2011, fiind un act obligatoriu necesar pentru obținerea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei. Inclusiv, Legea apelor nr. 272/2011 este o lege organică care prin art. 3 alin. (1) lit. a), alin. (2) lit. b) reglementează necesitățile de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a inundațiilor, și de asigurare a siguranței structurilor hidrotehnice, aplicabilă tuturor instituțiilor publice și persoanelor private ce au în proprietate construcții hidrotehnice, astfel are un caracter obligatoriu.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

E de menționat că Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977/2016, este o normă existentă, în care în pct. 3 au fost statuate termenele obligațiunii de asigurare a elaborării regulamentelor până la data de 31.12.2017, ulterior prin modificările aduse prin Hotărârea Guvernului nr. 810/2018, (MO321-332/24.08.18 art.861), prin pct. 62 a fost inclusă obligațiunea de asigurare a modificării corespunzătoare a regulamentelor de exploatare până la 31.12.2018. Pornind de la faptul că prevederile care presupun costuri nu sunt noi, dar sunt în vigoare din 2016, nu se consideră că proiectul ar avea un impact financiar suplimentar, cu excepția fluctuației prețurilor la serviciile de elaborare a actelor necesare, a regulamentului în sine, a

materialelor/utilajului necesar și a serviciilor pentru instalarea mirelor, costuri care nu sunt reglementate în norma în sine și care țin de economia de piață.

Costurile de conformare țin în special de elaborarea Regulamentului de exploatare și efectuarea expertizei tehnice la baraje. Cu toate acestea, din datele disponibile la Agenția „Apele Moldovei”, din numărul total de 6763 lacuri, la moment doar 951 au Regulamente de exploatare. Astfel, pentru conformarea la reglementările hotărârii, proprietarii lacurilor/iazurilor pentru elaborarea unui Regulament vor suporta în medie 20-30 mii lei, în situația în care există materialele ridicărilor topografice a terenului pe care este amplasat obiectul acvatic, în lipsa efectuării ridicărilor topografice, costul se va mări cu 3,5-4 mii lei per ha. Costurile finale depind de mai multe componente, cum ar fi suprafața totală a lacului, distanța față de mun. Chișinău (în cazul în care responsabilul de topografie este nevoit să facă mai multe măsurări și trebuie să se deplaseze la obiect de mai multe ori). Dacă să raportăm cheltuielile privind efectuarea expertizei, la prejudiciile care pot surveni ca urmare a neefectuării expertizei privind siguranța barajului, atunci prejudiciile cauzate de situațiile excepționale sunt net superioare. Este menționat și cuantumul amenzii pentru lipsa Regulament care variază între suma de 15000 – 25000 lei, astfel este evident că mult mai rentabil e să fie elaborat regulamentul din motiv că pentru lipsa acestuia, proprietarul poate fi amendat repetat, fapt care va duce la majorarea cheltuielilor.

Expertiza tehnică a unui baraj este evaluată în mediu la 15-20 mii lei, luând în calcul criteriile tehnice ale barajului. Exemplu recent, pentru efectuarea unei astfel de expertize, administrația publică locală a achitat 9 mii lei.

În suportul implementării cerințelor actului normativ există proiecte de asistență, finanțate de partenerii de dezvoltare, cum ar fi de exemplu proiectul „O justiție verde pentru un mediu protejat în comunități durabile în Republica Moldova” implementat cu suportul Suediei, care contribuie la îmbunătățirea cadrului normativ al guvernantei de mediu la nivel local și va acorda suport pentru 6 orașe – Cahul, Fălești, Ialoveni, Hîncești, Căușeni și Ștefan Vodă, prin angajarea unui expert tehnic în domeniul exploatarea lacurilor de acumulare/iazurilor în elaborarea și actualizarea Regulamentelor de exploatare.

Un alt proiect de asistență „Reabilitarea infrastructurii hidrotehnice pentru atenuarea vulnerabilității la fenomenele extreme cauzate de schimbările climatice în Republica Moldova”, finanțat de Agenția Austriacă de Dezvoltare, implementat de PNUD Moldova, va acorda suport pentru localitățile din cadrul bazinelor hidrografice: Copăceanca, Soloneț, Bahu, Ialpușna și Lăpușna, inclusiv pe componenta ce ține de infrastructură prin inventarierea și identificarea barajelor cu risc sporit de accident și reabilitarea unui număr de construcții selectate.

Referitor la încheierea unor relații funciare suplimentare asupra porțiunilor de teren necesare pentru amplasarea prizelor de apă, vor fi generate noi surse de venit la bugetul local și cel de stat, atât prin valorificarea acestor bunuri imobile, cât și prin crearea noilor obiecte a impozitării (or proprietatea publică se supune impozitării doar în cazul valorificării acesteia). Legalizarea relațiilor dintre administratorul prizei de apă și administratorul terenurilor fondului apelor proprietate publică va duce la anihilarea conflictelor de utilizare a resursei de apă și a folosinței ilicite a terenului.

Important de remarcat că lipsa intervenției la actul normativ duce la creșterea riscurilor de creare a situațiilor de regularizare deficientă a resursei de apă în caz de viituri sau de planificare incorectă în cazurile declanșării unor situații excepționale, costurile deteriorărilor construcțiilor hidrotehnice, a daunelor provocate asupra vieții și sănătății populației, daunele

aduse mediului și prejudiciile materiale putând fi estimate, după caz, de la mari până la colosal de mari pentru bugetele locale și celui de stat.

În contextul necesității gestionării durabile a resurselor de apă, a impactului adus asupra mediului prin bararea cursurilor de apă și a existenței riscurilor de surpare sau cedare a barajelor ce au consecințe nefaste asupra sănătății, vieții, mediului, a bunurilor materiale și inclusiv asupra activităților economice, beneficiile creării tuturor condițiilor de garantare a siguranței construcțiilor hidrotehnice a corpurilor de apă unice și indivizibile, prin întreținerea și exploatarea corespunzătoare ale acestora, și regularizarea corespunzătoare a debitelor de apă, sunt beneficii net superioare oricăror costuri ce urmează a fi suportate de către proprietarii obiectelor acvatice la elaborarea Regulamentului tehnic de exploatare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul asupra sectorului privat este cel legat de elaborarea Regulamentelor și expertizei tehnice a barajelor pentru situațiile când construcțiile hidrotehnice sunt deținute cu drept de proprietate privată (în cazurile în care nu au fost încă elaborate Regulamentele). Este de remarcă și aspectele pozitive în contextul posibilității asigurării prin calcularea corectă a volumelor de consum necesare pentru dezvoltarea acvaculturii și celui de agricultură în contextul necesității de irigație. Implementarea noilor prevederi nu va avea un impact financiar semnificativ asupra sectorului privat, cheltuielile suportate la elaborarea regulamentului de exploatare fiind suportate o singură dată, iar cele de efectuare a expertizărilor tehnice fiind stabilite ca obligatorii prin actele normative în domeniul urbanismului și construcțiilor, a exploatării și expertizării tehnice a construcțiilor.

Modificările sunt concepute pentru a facilita o gestionare mai eficientă a resurselor de apă, care să răspundă nevoilor sectorului privat și care va asigura accesul corect la resursele de apă, în baza unui calcul mai exact al debitelor și volumelor de apă, va sprijini utilizatorii din sectorul privat să obțină cantitatea necesară pentru activitățile lor, în special în ceea ce privește irigațiile și acvacultura.

Totodată, proiectul este menit să asigure accesul la apă și a altor utilizatori de apă decât cei ce practică activitatea în domeniul acvaculturii, în dependență de prioritățile de folosință a apelor.

Amendamentele aduse la actul normativ urmează să faciliteze procesul de elaborare a regulamentelor de exploatare prin inclusivă prevedere a listei exhaustive a actelor necesare la elaborarea regulamentelor și la înregistrarea acestora, autoritățile implicate în proces sunt identificate și nu va fi necesară prezentarea altor acte de către beneficiar. Astfel, modificările propuse urmează să aducă o îmbunătățire a indicatorilor regulamentelor elaborate și înregistrate.

Suplimentar, menționăm că Instituția Publică Administrația Națională „Apele Moldovei” urmează să organizeze sesiuni de informare privind modificările efectuate în scopul accelerării și facilitării proceselor de elaborare și înregistrare a regulamentelor tehnice de exploatare a obiectelor acvatice, inclusiv prin intermediul proiectelor de asistență în implementare.

4.4. Impactul social

Din punct de vedere social impactul gestionării corespunzătoare a lacurilor de acumulare/iazurilor va fi unul pozitiv, din perspectiva siguranței construcțiilor și evitarea unor posibile daune aduse localităților, populației și mediului. Totodată, reglementările elaborate vor avea un impact pozitiv asupra societății urmare efectuării calculului corect a volumului de consum a apei din corpurile de apă unice și indivizibile, atât pentru folosința specială cât și cea generală

a apei. Calculul necesare, urmare cărora va putea fi asigurat volumul de consum necesar pentru adăpatul animalelor, asigurarea condițiilor de existență și dezvoltare a biodiversității, a echilibrului peisajistic, a oportunităților de odihnă, cât și a favorizării condițiilor de dezvoltare a turismului.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Din regulamentele de exploatare se vor include în Sistemul informațional automatizat „Cadastrul de stat al apelor” doar date despre obiectele informaționale prevăzute în Conceptul Sistemului informațional automatizat „Cadastrul de stat al apelor” aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 491/209 și nu va include date cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Noile prevederi nu pot avea un impact în mod diferit asupra femeilor, bărbaților și minorităților de gen, precum și asupra măsurilor menite să elimine discriminarea și să promoveze oportunitățile egale în toate domeniile vieții sociale. Or, regulamentul de exploatare a corpurilor de apă unice și indivizibile este o normă tehnică, scopurile implementării căruia sunt cele de stabilire a criteriilor generale pentru exploatarea acestora.

4.5. Impactul asupra mediului

Impactul asupra mediului este evaluat ca unul pozitiv în contextul asigurării efectuării observărilor și a gestionării eficiente a resursei de apă din corpurile de apă unice și indivizibile prin intermediul instalării mirelor hidrometrice fixe, și efectuării corespunzătoare a calculelor volumelor de exploatare a corpurilor de apă, inclusiv prin asigurarea debitelor ecologice. Subsidiar, gestionarea corespunzătoare a construcțiilor hidrotehnice, planificarea și întreprinderea măsurilor de rigoare în cazul deteriorării barajului sau de creare a unei situații excepționale va preveni sau, după caz, va diminua nivelul de risc și de impact asupra mediului. Ploile torențiale din 14 și 15 septembrie an curent au scos în evidență exploatarea neconformă a construcțiilor hidrotehnice, ceea ce poate duce la daune considerabile atât populației cât și mediului înconjurător.

Neîntreținute corespunzător, bazinele și iazurile pot deveni o sursă de pericol pentru comunități, în cazul ruperii barajelor, blocajelor pe cursurile de apă, cauzând inundații cu consecințe grave asupra comunităților, inclusiv distrugerea proprietăților, infrastructurii și pierderea vieților omenești. De asemenea, ele pot provoca probleme de sănătate publică prin contaminarea apei și a solului. O amenințare aparte constituie lacurile de acumulare și iazurile construite pe cursurile de apă mari, în special în perioada ploilor abundente, cauzând inundații. În ultimii 70 de ani 10 inundații majore au fost raportate în zona râurilor mari (Nistru și Prut), trei din acestea survenind în 2006, 2008 și 2010. Totodată, și zonele râurilor mici, deși cu debite modeste, sunt adesea afectate de inundații. Una dintre cele mai devastatoare inundații din istoria recentă a țării a avut loc în 2010, care a afectat peste 60 de localități din 14 raioane. În total circa 13,000 de persoane au avut de suferit în diferită măsură de aceste inundații. De asemenea, au fost distruse total sau parțial circa 1105 de case, dintre care 158 au fost distruse integral. Apele au inundat 4,300 ha de terenuri agricole, 4,800 ha de pășuni și 930 ha de păduri. Cel mai grav au fost afectate 4 sate (Cotul Morii, Nemțeni, Obileni și Sărăteni) din raionul Hîncești de unde au fost evacuate peste 4000 de persoane. Pierderi economice au fost estimate la aproximativ 42 milioane de dolari SUA.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate alte impacturi ce ar putea surveni urmare implementării actului normativ. Intervenția la Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977/2016 este una necesară în contextul

responsabilității Guvernului de aducere în concordanță a normei cu prevederile Legii apelor nr. 272/2011, a Regulamentului privind valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 403/2024 și a Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, întru exploatarea conformă a construcțiilor hidrotehnice a corpurilor de apă unice și indivizibile, și a gestiunii eficiente a resursei de apă.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Prezentul proiect de act nu transpune legislația Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a modificării actului normativ, cele de avizare a proiectului și anunțul de publicare a proiectului în varianta definitivată au fost publicate și pot fi accesate pe pagina web oficială a Ministerului Mediului (compartimentul „*Transparență decizională*”) și pe portalul guvernamental particip.gov.md, la următoarele link-uri: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-modificarii-hotaririi-de-guvern-nr-9772016-cu-privire-laaprobarea-regulamentului-tip-de-exploatare-a-lacurilor-de-acumulareiazurilor/12070>;

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13233;

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13486;

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13699.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul actului normativ a fost supus expertizei anticorupție în conformitate cu art. 35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Raportul de expertiză anticorupție Nr. EHG24/10129 din 21.11.2024 a fost prezentat prin scrisoarea cu Nr. 06/2/20475 din 21.11.2024. Recomandările înaintate au fost luate în considerare la definitivarea proiectului. Ministerul Justiției, în conformitate cu art. 37 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, s-a expus asupra proiectului prin scrisoarea cu Nr. 04/2-10457 din 26.11.2024. Recomandările înaintate au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Nu este aplicabil, nu necesită operarea modificărilor în alte acte normative existente.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Nu este aplicabil, nu necesită măsuri suplimentare de implementare.

Ministru

Digitally signed by Lazarencu Sergiu
Date: 2024.12.27 15:18:22 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Sergiu LAZARENCO

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor
pentru modificarea hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
I. Obiecțiile, propunerile/recomandările		
Cancelaria de Stat Nr. 29-69-10791 din 27.09.2024	Urmare a examinării proiectului hotărârii Guvernului „Pentru modificarea hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului” (num. unic:832/MM/2024), în limita competențelor funcționale comunicăm lipsa propunerilor.	Se acceptă.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale nr. 07/4956 din 27.09.2024	Ministerul Muncii și Protecției Sociale a examinat proiectul de hotărâre pentru modificarea hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului (număr unic 832/MM/2024) și în limita competențelor funcționale, comunică susținerea proiectului cu următoarele propuneri. Pentru a asigura utilizarea uniformă în cadrul normativ a noțiunilor din domeniul securității și sănătății în muncă propunem modificarea punctului 90 din proiect (punctul 91 din Tabelul comparativ), după cum urmează: 1. În denumirea punctului 131, cuvintele „tehnicii	Se acceptă.

	<p>securității” se substituie cu textul „cadrlui normativ de securitate și sănătate în muncă”.</p> <p>2. La punctul 131, cuvintele „regulile de tehnică a securității” se substituie cu textul „instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă”. Totodată, cuvintele „instructajul de tehnică a securității” se substituie cu textul „instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratul General pentru Situții de Urgență nr. 19/5-2178 din 30.09.2024</p>	<p>Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a examinat în limita competențelor solicitarea Ministerului Mediului privind avizarea proiectului de hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului (număr unic 832/MM/2024), autor – Ministerul Mediului, și vă comunică următoarele:</p> <p>1. Se propune ca punctul „12¹. Regulamentele de exploatare se elaborează de către specialiști atestați în domeniul construcțiilor hidrotehnice”, propus în punctul 7 al Regulamentului-tip, să fie punct 6², ținând cont de consecutivitatea prevederilor acestui Regulamentului-tip;</p> <p>2. Se propune ca aliniatul 2 din punctul 13 al Regulamentului-tip de completat și expus în următoarea redacție – „Administratorii/gestionarii lacurilor de acumulare/iazurilor/heleșteiilor sunt obligați să informeze în decurs de 24 ore, despre accidente tehnice care au avut loc la exploatarea construcțiilor hidrotehnice, Inspectoratul Național de Supraveghere Tehnică, autoritățile publice locale, Inspectoratul pentru Protecția Mediului și autoritatea de gospodărire a apelor, iar Inspectoratul General pentru Situații de Urgență verbal în decurs de 30 minute de la primirea prognozei”, astfel încât termenul de prezentare a raportului să corespundă cu prevederile</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p>punctului 11 din Regulamentul cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1076/2010;</p> <p>3. La punctul 14² de exclus aliniatul „7) aviz eliberat de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență”, astfel încât potrivit prevederilor Nomenclatorului actelor permissive din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne nu este autoritate emitentă de acte permissive;</p> <p>4. La punctul 85 propus privind modificarea conținutului punctului 124 din Regulamentul-tip sintagma „Inspectoratul General pentru Situații de Urgență” se va substitui cu „Inspectoratului Național pentru Supravegherea Tehnică”, reieșind din faptul că în conformitate cu art. 9 alin. (2) din Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă, supravegherea de stat asupra realizării acțiunilor de protecție civilă este exercitată de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică.</p> <p>5. Se recomandă completarea punctului 118 cu punctul</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă parțial. La pct. 124 au fost operate modificări, corespunzător pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 1340/2001 cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și art. 10 Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă. Inclusiv a fost exclusă necesitatea prezentării Planului măsurilor de protecție civilă a obiectului acvatic către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică la efectuarea controlului, or excedează subiectului Regulamentului-tip de exploatare a lacului de acumulare/iazului, atribuțiile de control al entității fiind reglementate în regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 391/2023.</p> <p>Se acceptă, inclusiv în temeiul ar. 22 alin. (6) din</p>
--	--	--

	<p>118¹⁴ cu următorul conținut „Administratorul/gestionarul lacului de acumulare/iazului/heleșteului, va asigura accesul pentru alimentarea autospecialelor de intervenție la stingerea incendiilor și va permite pomparea apei la lichidarea incendiilor”, astfel încât conform art. 11 lit. n) din Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor, conducătorii, administratorii și alte persoane cu funcții de răspundere din cadrul unităților economice asigură accesul liber, permanent, la sursele de alimentare cu apă pentru stingerea incendiilor.</p>	<p>Legea apelor nr. 272/2011 care statuează obligațiunea titularilor autorizației de mediu pentru folosința specială a apei de a asigura accesul la folosința generală a apei pentru captarea și folosința apei pentru lupta împotriva incendiilor sau în orice altă situație de urgență.</p>
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 16/1-05/3262 din 03.10.2024</p>	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a examinat proiectul de hotărâre pentru modificarea hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului (număr unic 832/MM/2024) și comunică următoarele.</p> <p>La Hotărâre.</p> <p>Ministerul nu susține modificarea pct. 6 din Hotărârea Guvernului deoarece, în varianta promovată de autorii proiectului se constată că persoanele care au obținut dreptul de folosință a apei în scopul irigației terenurilor agricole, în baza autorizației de mediu pentru folosința specială a apei, ar urma să mai încheie un contract de folosință a porțiunii de teren din fișia riverană a bazinului acvatic pentru instalarea prizei de apă și instalațiilor mobile. Acest fapt ar crea impedimente majore utilizatorilor de apă în scopul irigației terenurilor agricole și totodată conceptual schimbă abordarea actuală din legislație care prevede că: „Deținătorii lacurilor de acumulare/iazurilor vor asigura accesul altor utilizatori de apă pentru amplasarea și/sau utilizarea prizei de apă în condițiile stabilite de</p>	<p>Nu se acceptă. E de menționat că, terenurile fondului apelor, conform art. 9 alin. (2) lit. b) și art. 11 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, au calitatea de bunuri proprietate publică de domeniu public. În conformitate cu prevederile art. 10 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deținatizarea proprietății publice, art. 5 din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice și a pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 403/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor</p>

	<p>regulamentele proprii de exploatare a lacului de acumulare/iazului.</p> <p>Accesul la folosința specială a apei din lacurile de acumulare/iazuri se va acorda utilizatorilor de apă în funcție de prioritățile stabilite conform prevederilor legale.’’.</p> <p>Totodată, conform art. 25 alin. 3¹ solicitantul de autorizație de mediu pentru folosința specială a apei pentru irigații, nu este obligat să prezinte documentul care atestă dreptul de proprietate sau de folosință asupra terenului pe care este situat corpul de apă de suprafață, asupra construcțiilor hidrotehnice, precum și asupra altor construcții destinate folosinței apelor, iar conform celor agreeate în ședințele Grupului de lucru pentru identificarea și eliminarea impedimentelor la obținerea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei în scopul irigării terenurilor agricole, instituit prin Ordinul Ministrului agriculturii și industriei alimentare nr. 67/2024, art. 33 alin. 1) din Legea apelor nr. 272/2011 urmează a fi completat cu textul ,, ,cu excepția cazurilor de captare autorizată a apei din sursele de suprafață în scop de irigații", ce ar exclude obligațiunea persoanelor care au obținut dreptul de folosință a apei în scopul irigării terenurilor agricole, în baza autorizației de mediu pentru folosința specială a apei, dar nu dețin terenul unui corp de apă, construcțiile hidrotehnice și terenurile pe care se află, sunt necesare pentru exercitarea dreptului de folosință specială a apei, să obțină dreptul de folosință a terenurilor și a construcțiilor hidrotehnice.</p>	<p>hidrotehnice, subsidiar a pct. 10 din ultima normă pre citată, <u>folosirea gratuită a bunurilor proprietate publică a statului este inadmisibilă</u>. Or, art. 471 alin. (4) Cod Civil nr. 1107/2002 statuează că bunurile domeniului public sânt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, iar dreptul de proprietate asupra acestor bunuri nu se stinge prin neuz și nu poate fi dobândit de terți prin uzucapiune, inclusiv art. 10 alin. (1) din Legea nr. 121/2007 <u>statuează interzicerea circuitul civil al bunurilor domeniului public, cu excepția cazurilor prevăzute de lege</u>.</p> <p>Astfel, corespunzător art. 4² alin. (1) și art. 33 alin. (1) din Legea apelor nr. 272/2011 prevede că corpurile de apă unice și indivizibile proprietate a statului sau a unităților administrativ-teritoriale se transmit exclusiv în locațiune, prin organizare de licitații publice, iar modul de transmitere în posesie și folosință a terenurilor fondului apelor proprietate publică se stabilește prin regulament aprobat de Guvern, norma fiind aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 403/2024. Inclusiv, prevederile din cadrul normativ cu referire la asigurarea accesului sau cele de posibilitate de amplasare a prizelor de apă <u>nu specifică atribuirea în folosință cu titlu gratuit ale acestora</u>, or până la reglementarea expresă în Legea apelor nr. 272/2011 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 46-49, art. 70) la caz pe domeniul valorificării terenurilor fondului apelor prevalând aplicarea</p>
--	---	--

	<p>La punctul 4 litera b) din proiect, nu susținem substituirea cuvântului „deținător”, la orice formă gramaticală cu textul „administratorul/gestionarul”, la forma gramaticală corespunzătoare, deoarece, unele bazine de apă pot fi private pe cînd, în conformitate cu prevederile Legii nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, <i>administrarea bunurilor</i> reprezintă totalitatea atribuțiilor exercitate de autoritatea publică centrală sau locală, împuternicită să dirijeze activitatea entităților din subordine, realizînd nemijlocit dreptul de dispoziție asupra bunurilor acestora, iar <i>gestiunea bunurilor</i> reprezintă totalitatea atribuțiilor exercitate de o entitate privind posesiunea și folosința bunurilor reflectate în contabilitatea acesteia.</p> <p>Literele f) și g) urmează a fi comasate.</p> <p>La Regulament.</p> <p>La punctul 1 nu susținem substituirea cuvântului "detine" cu cuvântul "administrează", deoarece argumentele sunt ca și la punctul 4 litera b) din proiect, unele bazine de apă pot</p>	<p>Legii nr. 121/2007.</p> <p>Cu referire la propunerea de intervenire la art. 33 alin. (1) din Legea apelor nr. 272/2011, e de menționat că Ministerul Mediului și-a expus poziția, în cadrul Grupului de lucru pentru identificarea și eliminarea impedimentelor la obținerea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei în scopul irigațiilor terenurilor agricole, instituit prin Ordinul Ministrului agriculturii și industriei alimentare nr. 67/2024, prin neacceptarea acesteia, în temeiul argumentelor aduse supra.</p> <p>Se acceptă parțial. Cuvântul de „deținător” al terenurilor, pentru care art. 4 al Codului funciar nr. 828/1991 definește titularii dreptului de proprietate, de posesiune și de beneficiere funciară, și art. 4 alin. (2) din noul Cod funciar nr. 22/2024 statuează că prin deținători de terenuri se înțeleg titularii dreptului de proprietate, ai drepturilor reale limitate asupra terenurilor, precum și cei care, conform legislației civile, au calitatea de posesor de terenuri, se constată a fi unul neaplicabil în contextul prevederilor dobândirii dreptului de proprietate conform normelor în vigoare. Or, art. 500 al Codului civil nr. 1170/2002 statuează dreptul de proprietate cu elementele de drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului. Inclusiv, art. 4 alin. (1) și alin. (5¹) din Legea cadastrului nr. 1543/1998 reglementează că subiecți ai înregistrării sunt proprietarii de bunuri imobile și alți titulari de drepturi patrimoniale, și că în registrul bunurilor</p>
--	---	---

	<p>fi private pe când, în conformitate cu prevederile Legii nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice, <i>administrarea bunurilor</i> reprezintă totalitatea atribuțiilor exercitate de autoritatea publică centrală sau locală, împuternicită să dirijeze activitatea entităților din subordine, realizând nemijlocit dreptul de dispoziție asupra bunurilor acestora.</p> <p>La punctul 12 și 14², nu este clar de ce s-a ales an de referință, anul 1991 sau perioada Uniunii Sovietice, dar pentru lacurile de acumulare/iazurile/heleșteiele existente,</p>	<p>imobile se notează actele, faptele și raporturile juridice care au legătură cu bunurile imobile înregistrate. Concomitent în pct. 20 din Regulamentului privind valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 403/2024, este prevăzută obligativitatea elaborării și înregistrării regulamentelor de exploatare a corpurilor de apă unice și indivizibile de către entitățile publice administratoare, în cazul proprietății publice asupra terenului și construcțiilor hidrotehnice, și de către proprietarii construcțiilor hidrotehnice pentru cele deținute cu drept de proprietate privată.</p> <p>Astfel, întru excluderea riscului de interpretare a prevederilor normei se invocă necesitatea utilizării termenilor corespunzători indiferent de tipul de proprietate asupra corpurilor de apă unice și indivizibile, or orice proprietar poate deține calitățile de administrator și de gestionar, iar deținătorul dreptului de folosință și posesie are doar calitatea de gestionar. Corespunzător, nu orice „deținător de bun imobil” poate avea calitatea de deținător a dreptului de dispoziției. La subiect în pct. 4 lit. b) și tot textul proiectului au fost operate modificări.</p> <p>Comasarea literelor f) și g) de la pct. 4 din hotărâre se acceptă, fiind o eroare tehnică.</p> <p>Se acceptă parțial. La punctele 12 și 14² au fost operate modificări corespunzător recomandărilor Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării</p>
--	--	--

	<p>construite după anul 1991, la care lipsește documentația de proiect, ce facem cu ele, nu se supun expertizării tehnice etc., le scoatem în afara cadrului normativ?</p> <p>La punctul 13 aliniatul 2), 35 aliniatul 1) și punctul 118⁸, punctul 124, punctul 125, punctul 140, punctul 142, punctul 147 urmează de ajustat și pentru cazurile bazinelor private.</p>	<p>Regionale. Efectuarea expertizării tehnice nu presupune legalizarea lacurile de acumulare/iazurile/heleșteiele construite ilicit, dar doar verificarea stării tehnice ale construcțiilor hidrotehnice construite în perioada Uniunii Sovietice și ale căror termen de exploatare este depășit, întru întreprinderea ulterioară a măsurilor prevăzute în recomandările tehnice. Inclusiv pct. 1 din Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor statuează că norma reglementează modul de întocmire a regulamentului lacurilor de acumulare/iazurilor <u>construite conform cerințelor actelor normative și legislative în vigoare.</u></p> <p>Se acceptă parțial. Punctul 2 din Hotărârea Guvernului nr. 977/2016 prevede că „deținătorii lacurilor de acumulare/iazurilor, indiferent de forma de organizare juridică, vor întreprinde acțiunile necesare pentru exploatarea lor în baza regulamentelor proprii, întocmite conform Regulamentului-tip aprobat”. Inclusiv punctul 1 din Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor statuează că norma reglementează modul de întocmire a regulamentului lacurilor de acumulare/iazurilor și stabilește criteriile generale pentru exploatarea acumulărilor de apă, <u>indiferent de forma de proprietate și se aplică față de orice persoană fizică sau juridică</u> care deține și gestionează lacuri de acumulare/iazuri. În contextul celor solicitate și întru asigurarea implementării corecte a normei, în</p>
--	--	---

	<p>La punctul 22 textul „administratorul/gestionarul” urmează a fi substituit cu cuvântul „deținătorul”, argumentele sunt ca și la punctul 4 litera b) din Hotărâre.</p> <p>Punctul 40 litera b) propus de autorii proiectului nu se sustine, deoarece plantarea perdelelor forestiere nu este unica măsură antierozională, sunt și alte măsuri care urmează a fi enumerate, în cazul concretizării uneia din ele.</p> <p>Modificarea punctului 45, punctul 100 și punctul 108 nu se susțin, argumentele sunt ca și în cazurile precedente, deoarece sunt și bazine private.</p> <p>La punctul 118⁷, punctul 118¹⁰, punctul 118¹¹, punctul 144 nu se susțin modificările, argumentarea este analogică ca și în cazul modificării pct. 6 din Hotărârea Guvernului.</p>	<p>sensul elucidării cazurilor de neclaritate în privința cui îi revine atribuția de asigurare a elaborării regulamentelor de exploatare, la pct. 2 din hotărâre au fost operate modificări. Or, elaborarea atât a actele de proprietate cât și a celor tehnice de exploatare a construcțiilor, conform legislației civile țin de competența proprietarului acestora.</p> <p>Se acceptă parțial. La pct. 22 din regulament au fost operate modificări.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă parțial. La pct. 45, 100 și 108 din regulament au fost operate modificări.</p> <p>Nu se acceptă. Argumentări similare celor aduse în cazul modificării pct. 6 din hotărâre. La punctele 118⁷, 118¹⁰, 118¹¹ și 144 din regulament au fost operate modificări.</p>
<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 16/1-05/3822 din 20.11.2024 (avizare repetată)</p>	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a examinat proiectul definitivat al hotărârii de Guvern de modificare a hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor (număr unic 832/MM/2024) și comunică că își reiterează obiecțiile, propunerile pe marginea proiectului prezentat spre avizare, neacceptate de</p>	<p>Nu se acceptă. Se susțin argumentele aduse în prima etapă de avizare. Suplimentar argumentelor aduse, cu referire la obligativitatea valorificării proprietății publice, e de consemnat că articolul 126 din Constituție obligă statul să asigure libertatea comerțului și a activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, precum și îi impune</p>

	<p>autorii proiectului, expediate anterior în adresa Ministerului Mediului, prin avizul nr. 16/1-05/3262 din 03.10.2024.</p>	<p>statului obligația de a crea un cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.</p> <p>Toți titularii drepturilor de proprietate privată sunt egali în fața legii, respectiv, trebuie să aibă sarcini comparabile, inclusiv în materia folosirii terenurilor proprietate publică, contra unei plăți echitabile ce trebuie achitată la bugetele publice.</p> <p>La fel, Curtea Constituțională a reținut că aceste prevederi dau expresie principiului de drept potrivit căruia <u>nimeni nu se poate îmbogăți pe seama altei persoane fără o cauză justă</u> (Decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 31/2018, § 19).</p> <p>Statul trebuie să asigure reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii, precum și protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară (art. 126 alin. (2) din Constituție) (Hotărârea Curții Constituționale nr. 5/2011, § 3). Principiul protejării interesului public, național în activitatea economică, financiară și valutară este un principiu primar și prevalează asupra interesului particular sau al unei categorii de beneficiari. <u>Favorizarea subiectivă a intereselor de grup duce la violarea principiului priorității interesului social și național</u> (Hotărârea Curții Constituționale nr. 5/2011, § 3).</p> <p>Art. 9 din Constituție consacră principiile fundamentale privind proprietatea, stipulând în alin. (3) că „piața, libera inițiativă economică, concurența loială sunt factorii de bază ai economiei”. Curtea Constituțională consideră că, aceste prevederi trebuie interpretate în contextul</p>
--	--	--

		<p>prevederilor constituționale referitor la obligația statului de a asigura reglementarea activității economice în condițiile legii și protecția concurenței loiale - art. 126 alin. (2) lit. a) și lit. b) (Hotărârea Curții Constituționale nr. 24/2004).</p> <p>Prin excluderea caracterului oneros al exercitării dreptului de folosință asupra terenului, pentru amplasarea prizelor de apă și a instalațiilor mobile în scopul irigației terenurilor agricole, se va institui un tratament diferențiat în raport cu alți agenți economici care dețin dreptul de folosință asupra altor terenuri și care urmează să achite redevența, prin urmare noua prevedere are o justificare obiectivă și rezonabilă. Totodată, statul este în drept să obțină beneficii inclusiv financiare din administrarea bunurilor care fac parte din domeniul public al său.</p> <p>Astfel, se urmărește asigurarea adoptării unei norme echilibrate atât sub aspectul respectării dreptului de proprietate al statului și al unităților administrativ-teritoriale, cât și a proprietarilor privați.</p>
<p>Ministerul Finanțelor, nr. 07/5-03/473/1554 din 04.10.2024</p>	<p>La indicația Cancelariei de Stat nr. 18-69-10619 din 23.09.2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre pentru modificarea hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului (număr unic 832/MM/2024), autor – Ministerul Mediului și, în limita domeniilor de competență, comunică lipsa obiecțiilor.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Sănătății nr. 09/3837 din 09.10.2024</p>	<p>Ministerul Sănătății, a examinat proiectul de hotărâre pentru modificarea hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu</p>	

	<p>privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului (număr unic 832/MM/2024), și în limita competențelor funcționale, înaintează următoarele propuneri:</p> <p>1. La pct. 19: - la pct. 20, lit. f) se propune a substitui textul „evitarea eutrofizării apei” cu textul „prevenirea și combaterea proceselor eutrofice ale corpurilor de apă”.</p> <p>2. La pct. 21: - la pct. 22 după textul „Inspectoratul pentru Protecția Mediului” se va adăuga textul „Agenția Națională pentru Sănătate Publică”, autoritate responsabilă de prevenirea riscurilor pentru sănătatea populației și promovarea unui mediu sănătos și favorabil pentru bunăstarea și sănătatea umană, informarea publicului despre posibilele riscuri pentru sănătatea populației, cauzate de activități umane sau circumstanțe naturale cu întreprinderea măsurilor de prevenire și/sau ameliorare a consecințelor provocate.</p> <p>3. La pct. 59: - pct. 101, lit. d) va avea următorul conținut „complexul de măsuri, a căror realizare este necesară pentru menținerea cerințelor de calitate a corpului de apă pentru tipul de folosință atribuit”.</p> <p>4. La pct. 75: - la pct. 118⁷ se va adăuga textul cu următorul conținut „În cazul folosinței lacului de acumulare/iazului drept sursă de alimentare cu apă potabilă, se va interzice folosirea acestuia în alte scopuri”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	--	---

<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 21-5238 din 07.10.2024</p>	<p>Urmare a examinării proiectului de hotărâre a Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului (număr unic 832/MM/2024), în limitele competențelor funcționale, comunicăm lipsa de obiecții, de ordin conceptual, asupra acestuia. Totodată, la pct.10 subpct.3) din proiectul hotărârii, cuvintele „din perioada Uniunii Sovietice” se vor substitui cu textul „până în anul 1996”, având în vedere că anul 1996 este anul adoptării Legii nr.721/1996 privind calitatea în construcții și a Hotărârii Guvernului nr.285/1996 cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente.</p>	<p>Se acceptă. La punctele 12 și 14² au fost operate modificări.</p>
<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 21-6030 din 20.11.2024 (<i>avizare repetată</i>)</p>	<p>Urmare a examinării repetate a proiectului de hotărâre a Guvernului de modificare a Hotărârii Guvernului nr.977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor (număr unic 832/MM/2024), în limitele competențelor funcționale, comunicăm următoarele.</p> <p>În conformitate cu propunerile expuse prin avizul nr.21-5238 din 07.10.2024, la pct.11 din proiectul hotărârii, în partea ce vizează redacția pct.142 subpct.3), textul „până la adoptarea Legii nr.721/1996 privind calitatea în construcții” se va substitui cu textul „până în anul 1996”. În acest sens, menționăm că la data intrării în vigoare a Codului urbanismului și construcțiilor nr.434/2023, Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții se va abroga.</p> <p>Suplimentar la pct.96 din proiect, referitor la prevederile pct.140 lit.a), textul „conform anexei nr.6 la Regulamentul de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.285 din 23 mai 1996” se va substitui cu textul „conform anexei nr.9 la Codul</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p>urbanismului și construcțiilor nr.434/2023”. Acestui scop explicăm că, prin Hotărârea Guvernului nr.726/2024 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.360/1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții și abrogarea Hotărârii Guvernului nr.285/1996 cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 457-458, art. 850) a fost prevăzută abrogarea Hotărârii Guvernului nr.285/1996.</p> <p>În final, pe tot parcursul textului proiectului de act normativ, autorul va ține cont de regula de numerotare stabilită la art.52 alin.(3) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, care prevede că punctele pot fi divizate în subpuncte, care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 345 din 09.10.2024</p>	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 18-69-10619 din 23.09.2024, privind avizarea proiectului de hotărâre a Guvernului pentru modificarea hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului (număr unic 832/MM/2024), în continuare – proiectul, și comunică următoarele.</p> <p>Pentru atingerea dezideratelor proiectului, de altfel, importante, este necesară clarificarea mai întâi a apartenenței corpurilor de apă proprietate publică a statului și a unităților administrativ-teritoriale, precum și înregistrarea drepturilor. În condițiile actuale, persistă riscul ca de la APL să se aștepte realizarea măsurilor prevăzute de proiect prin investirea unor resurse considerabile de la bugetele locale, fără a fi titulare de drepturi asupra corpurilor de apă. Majoritatea corpurilor de</p>	<p>Nu se acceptă. Excedează subiectului proiectului.</p> <p>E de menționat că Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977/2016 este o normă existentă, în care în pct. 3 au fost statuate termenele obligațiunii de asigurare a elaborării regulamentelor până la data de 31.12.2017, ulterior prin modificările aduse prin HG810 din 20.08.18, (MO321-332/24.08.18 art.861), prin pct. 6² a fost</p>

	<p>apă se prezumă proprietate a unităților administrativ-teritoriale, însă fără a deține formal drepturile de administrare a obiectelor, acordarea oricăror alocații financiare din bugetele locale pentru măsurile proiectului nu are suport juridic.</p> <p>Prin urmare, pentru promovarea proiectului în cauză, solicităm mai întâi înlăturarea discrepanțelor și adoptarea proiectului hotărârii de Guvern privind lista corpurilor de apă de importanță națională, pentru simplificarea/facilitarea procesului de delimitare masivă a proprietății publice respective și înregistrarea drepturilor asupra corpurilor de apă.</p>	<p>inclusă obligațiunea de asigurare a modificării corespunzătoare a regulamentelor de exploatare până la 31.12.2018. Inclusiv, pct. 1 din Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor statuează că norma reglementează modul de întocmire a regulamentului lacurilor de acumulare/iazurilor și stabilește criteriile generale pentru exploatarea acumulărilor de apă, indiferent de forma de proprietate și se aplică față de orice persoană fizică sau juridică care deține și gestionează lacuri de acumulare/iazuri. Astfel, e de reliefat că perioada de 7 ani a fost un termen suficient atât pentru perfectarea actelor de proprietate asupra bunurilor imobile părți componente a corpurilor de apă unice și indivizibile, cât și pentru elaborarea regulamentelor de exploatare. Or, Regulamentul de exploatare este un document tehnic absolut necesar pentru exploatarea permanentă și corespunzătoare a barajului și regularizarea debitelor de apă, inclusiv, conform art. 25 alin. (2) lit. d) din Legea apelor nr. 272/2011, fiind un act obligatoriu necesar pentru obținerea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei.</p> <p>Suplimentar la invocarea necesității confirmării dreptului de proprietate asupra terenurilor și construcțiilor hidrotehnice ale lacurilor de acumulare/iazurilor/heleșteielor sunt de reliefat prevederile art. 416 alin. (1) din Codului civil nr. 1107/2002 care statuează că dacă un drept, act sau fapt a fost înregistrat într-un registru public, se prezumă că el există, cât timp nu a fost radiat sau</p>
--	---	---

	<p>În textul proiectului, la pct. 10 (Se completează cu punctul 142 cu următorul cuprins: „142. (...) 3) acte confirmative a legalității construcției corpului de apă unic și indivizibil (procesul-verbal de recepție finală, iar în cazul lipsei procesului-verbal de recepție finală a construcției existente din perioada Uniunii Sovietice se va prezenta raportul de expertiză tehnică, întocmit de un expert tehnic atestat): se propune substituirea cuvintelor „Uniunii Sovietice” cu cuvintele „de până la declararea independenței Republicii Moldova”.</p> <p>În pct. 89 (Punctul 128 va avea următorul conținut: „128. a) schema de avertizare a administrației locale, a serviciilor respective și a populației; d) planul de interacțiune cu administrația publică și cu administratorii corpurilor de apă unice și indivizibile din rețeaua de obiective acvatice amplasate în cascadă): se propune substituirea cuvintelor „administrației locale” și „adiministrația publică” cu cuvintele „administrației publice locale”, respectiv „administrația publică locală”.</p> <p>În pct.70 (Punctul 118 va avea următorul conținut: „118. Întru prevenirea erodării solului și a poluării apei, activitățile economice în limita fîșiilor riverane și în zonele de protecție a apei lacurilor de</p>	<p>modificat în condițiile legii. De unde se prezumă că calitatea de proprietate/administrare asupra barajului/obiectului acvatic revine subiectului de drept înregistrat în registrul bunurilor imobile, corespunzător și responsabilitatea de asigurare a elaborării regulamentelor de exploatare.</p> <p>Se acceptă. La punctele 12 și 14² au fost operate modificări corespunzător recomandărilor Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. Prevederile pct. 118 din Regulament se referă la limitarea unor activități economice în zonele de protecție a apei corespunzător reglementărilor articolelor 52, 53, și</p>
--	--	---

	<p>acumulare/iazurilor/heleșteiilor, se vor desfășura corespunzător reglementărilor articolelor 52, 53, și 53³ Legea apelor nr. 272/2011 (...): urmează a se substitui textul „53³ Legea apelor nr. 272/2011” cu textul cu următorul cuprins: „53¹ – 53³ din Legea apelor nr. 272/2011”.</p>	<p>53³ Legea apelor nr. 272/2011, cu referire la regimul de desfășurare a activităților în zonele de protecție a apelor, la folosirea terenurilor din zonele de protecție a apelor și regimul de aplicare a pesticidelor și îngrășămintelor, și folosirea terenurilor din fâșiile riverane de protecție a apelor. Trimiterea inclusivă și la articolele 53¹ și 53² nu este necesară, or prevederile acestora se referă la stabilirea/marcarea limitelor fâșiilor riverane de protecție a apelor și a hotarelor fâșiilor riverane de protecție a apelor.</p>
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 391 din 19.11.2024 (<i>avizare repetată</i>)</p>	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Ministerului Mediului al Republicii Moldova nr. 08-07/3180 din 12.11.2024, privind promovarea proiectului de hotărâre a Guvernului pentru modificarea hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului (număr unic 832/MM/2024), în continuare – proiectul.</p> <p>Reiterăm că în condițiile actuale, persistă riscul ca de la APL să se aștepte realizarea măsurilor prevăzute de proiect prin investirea unor resurse considerabile de la bugetele locale, fără a fi titulare de drepturi asupra corpurilor de apă. Majoritatea corpurilor de apă se așteaptă a fi proprietate a unităților administrativ-teritoriale, însă fără a deține formal drepturile de administrare a obiectelor, acordarea oricăror alocații financiare din bugetele locale pentru măsurile proiectului nu are suport juridic.</p> <p>Viziunea autorului proiectului asupra situației atenționate anterior de către CALM se reliefează în afirmația din Sinteza la proiect: „Astfel, e de reliefat că perioada de 7 ani a fost un termen suficient atât pentru perfectarea actelor de</p>	<p>Nu se acceptă. Interpretarea din partea autorului avizului, cu referire la apariția unor pretinse riscuri de suportare a unor cheltuieli suplimentare din partea autorităților administrațiilor publice locale, drept pretinsă necesitate de realizare a unor măsuri în cazul bunurilor ce nu-i aparțin, este total eronată. Or, autoritățile administrațiilor publice locale pot efectua cheltuieli suplimentare doar pentru bunurile ce îi aparțin cu drept de proprietate, astfel APL se obligă de a elabora regulamente de exploatare și de a instala mire hidrometrice doar pentru corpurile de apă unice și indivizibile ale căror baraje îi aparțin cu drept de proprietate. Iar în cazul apartenenței barajelor persoanelor private, cu drept de proprietate privată, obligațiunea întreprinderii măsurilor enunțate supra le revenite proprietarilor acestora. Din cauza termenului echivoc de „deținător”, ce se obligă de a elabora regulamentul tehnic de exploatare, se vine cu amendarea reglementării formulate în proiect, la pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 977/2016, astfel această</p>

	<p>proprietate asupra bunurilor imobile părți componente a corpurilor de apă unice și indivizibile, cât și pentru elaborarea regulamentelor de exploatare”. Această exprimare a autorului denotă lipsa de conștientizare a situației precare actuale în domeniul înregistrării drepturilor asupra corpurilor de apă (și a stării deplorabile a elementelor componente ale corpurilor de apă) sau ignorarea acesteia cu bună știință.</p> <p>Reieșind din aceste considerente, CALM solicită adoptarea proiectului în cauză doar concomitent cu adoptarea proiectului hotărârii de Guvern privind lista corpurilor de apă de importanță națională, care va aprecia cel puțin prezumția apartenenței corpurilor de apă (a statului sau a unităților administrativ-teritoriale).</p>	<p>responsabilitate se pune în sarcina proprietarului barajului, or, elaborarea atât a actele de proprietate cât și a celor tehnice de exploatare a construcțiilor, conform legislației civile țin de competența proprietarului acestora. Astfel, amendamentele aduse normei nu prevăd nicidecum careva delegări de competențe suplimentare din partea statului către APL, corespunzător nu necesită a fi însoțite de alocarea unor resurse financiare suplimentare de la bugetul de stat.</p> <p>Solicitarea înaintată cu referire la „adoptarea proiectului în cauză doar concomitent cu adoptarea proiectului hotărârii de Guvern privind lista corpurilor de apă de importanță națională, care va aprecia cel puțin prezumția apartenenței corpurilor de apă (a statului sau a unităților administrativ-teritoriale)” excedează subiectului proiectului și inclusiv se consideră a fi inoportună. E de reliefat că în cazul obiectelor acvatice ale căror construcții hidrotehnice au fost obținute cu drept de proprietate privată urmare programelor de privatizare, terenurile acestora sunt înregistrate în Registrul bunurilor imobile cu drept de proprietate după Republica Moldova. Astfel, conform art. 490 din Codul civil nr. 1107/2002 prezumția nu operează în aceste cazuri.</p> <p>Suplimentar, la argumentele aduse în procesul primei avizări, cu referire la stabilirea dreptului de proprietate și de recunoaștere a acestuia asupra bunurilor imobile a obiectelor acvatice, sunt de reliefat prevederile Legii nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice cu referire la</p>
--	---	---

		<p>delimitarea proprietății publice în funcție de apartenență, cât și art. 2 din Legea nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale care statuează modurile de dobândire a dreptului de proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale.</p> <p>Subsidiar, în art. 28 din Legea nr. 1543/1998 cadastrului bunurilor imobile sunt prevăzute documentele ce servesc drept temei a înregistrării dreptului asupra bunurilor imobile. Astfel, calificarea după importanță a corpurilor de apă unice și indivizibile nicidecum nu poate servi drept temei de confirmare a dreptului plinar de proprietate, în toată plenitudinea acestuia, asupra terenului și construcțiilor hidrotehnice ale obiectului acvatic, și de înregistrare a acestuia. Inclusiv, <u>Articolele 46 alin. (1) și 127 din Constituție stabilesc obligația statului și a celorlalți titulari ai puterii publice să respecte proprietatea și să se abțină de la orice acțiune ce ar aduce atingere acestui drept.</u></p>
<p>Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător nr. 38-78-11412 din 11.10.2024</p>	<p>AVIZ al Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Prezentul aviz este emis în temeiul art.32 alin.(22) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, art.3 alin.(2), art.271, anexa nr.1 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și</p>	

Hotărârii Guvernului nr.574/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare.

Concluzia: Proiectul conține prevederi care sunt vădit contradictorii cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător și în unele cazuri nu sunt corelate nici cu cadrul legislativ superior.

Comentarii, recomandări:

Cu toate că în nota de fundamentare se indică că raționamentul principal al intervenției ține de corelarea cu ultimele modificări în cadrul legislativ superior, trebuie să atestăm că în proiect sunt incluse o serie de obligații și proceduri permissive care depășesc cu mult cadrul legii sau, în unele cazuri, sunt chiar contradictorii cu acestea. Ori, conform principiilor stabilite în Legea nr.235/2006, o serie de obligații pentru antreprenori sau drepturi pentru autorități necesită a fi incluse în primul rând în lege, pentru a putea fi dezvoltate de Guvern sau alte autorități și, corespunzător, norme cu caracter primar care vin să oblige la conformarea cu noi cerințe, transmiterea de rapoarte/informații suplimentare, parcurgerea unor procese permissive sau obținerea de acte permissive, care presupun costuri și efort suplimentar pentru agenții economici, nu pot fi prevăzute de actele aprobate de Guvern sau alte acte normative subordonate legilor, în special ne referim la următoarele:

- însăși regulamentul de exploatare, regimul juridic și conținutul acestuia, în special obligația de înregistrare în sine, și inclusiv modul de întocmire și înregistrare oficială necesită să fie prevăzut de lege, ori în prezent Legea nr. 272/2011 menționează acest regulament doar în calitate de act ce se anexează la cererea pentru autorizația de folosință specială a apei, fără a veni cu oarecare detalii despre acest

Se acceptă parțial. Legea apelor nr. 272/2011 prin art. 7 și 8 statuează competențele Guvernului și a Ministerului Mediului în elaborarea și aprobarea cadrului normativ pentru punerea în aplicare a legii speciale, inclusiv pe domeniul gestionării resurselor de apă și a construcțiilor hidrotehnice. E de menționat că Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977/2016 este o normă existentă, în care în pct. 3 au fost statuate termenele obligațiunii de asigurare a elaborării regulamentelor până la data de 31.12.2017, ulterior prin modificările aduse prin HG810 din 20.08.18, (MO321-332/24.08.18 art.861), prin pct. 6² a fost inclusă obligațiunea de asigurare a modificării corespunzătoare a regulamentelor de exploatare până la 31.12.2018. Inclusiv, pct. 1 din Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor statuează că norma reglementează modul de întocmire a regulamentului lacurilor de acumulare/iazurilor și stabilește criteriile generale pentru exploatarea acumulărilor de apă, indiferent de forma de proprietate și se aplică față de orice persoană fizică sau juridică care deține și gestionează lacuri de

	regulament, conținutul și regimul juridic al acestuia;	<p>acumulare/iazuri. Or, Regulamentul de exploatare este un document tehnic absolut necesar pentru exploatarea permanentă și corespunzătoare a barajului și regularizarea debitelor de apă, inclusiv, conform art. 25 alin. (2) lit. d) din Legea apelor nr. 272/2011, fiind un act obligatoriu necesar pentru obținerea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei.</p> <p>Subsidiar, Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției „Apele Moldovei”, structurii și efectivului-limită ale acesteia aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 882/2014, la pct. 7 alin. 6) și 7), statuează că Agenția „Apele Moldovei” în scopul realizării funcțiilor sale de bază acumulează și analizează sistematic informația privind starea domeniului gestionat, ține Registrul de evidență primară a fondului apelor, cu prezentarea acestei informații autorităților publice ierarhic superioare, ține evidența statistică de stat a utilizării apelor, evidența fondului apelor, este responsabilă pentru elaborarea și editarea Cadastrului de stat al apelor și formează banca de date în domeniu. Iar la pct. 3 din Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor aprobat prin Hotărârea Guvernului 977/2016 este prevăzut că documentația de proiectare, construcție, reparații capitale și exploatare, inclusiv regulamentul lacului de acumulare/iazului se coordonează de către autoritatea administrativă de gestionare a apelor și de alte autorități abilitate, conform legislației în vigoare. Responsabilitățile Agenției „Apele Moldovei” sunt stipulate în art. 9 din Legea apelor</p>
--	--	--

	<p>- obligația de a supune expertizării tehnice, prospecțiunilor și cercetărilor la fața locului de „organizație licențiată” (deși nu e clar la ce licență concret se referă!) lacurile construite până la 1991 în privința cărora nu s-au păstrat proiectele;</p>	<p>nr. 272/2011. Ministerul Mediului acceptă necesitatea intervenirii cu prevederile exprese de rigoare în Legea apelor nr. 272/2011 și nu consideră total lipsită de temei existența Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor aprobat prin Hotărârea Guvernului 977/2016, cât și a intervenției prin amendamente a normei în cauză.</p> <p>Se acceptă. Cuvintele „organizație licențiată” se suplinește cu cuvintele „experți tehnici atestați” corespunzător Regulamentului privind expertiza tehnică în construcții aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 936/2006.</p> <p>Norma pre citată prin pct. 6 prevede că expertizele tehnice se efectuează la solicitarea proprietarilor, utilizatorilor de construcții, organului central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor, Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, autorităților administrației publice locale și organelor de drept.</p> <p>Iar la pct. 12, aceeași normă, statuează că expertizele tehnice ale construcțiilor sau care au drept scop elaborarea proiectelor de reconstrucție, extindere sau supraetajare a construcțiilor existente, precum și a proiectelor de reutilare, schimbare a tehnologiei sau a destinației se efectuează numai de experți tehnici atestați ca persoane fizice sau ca angajați ai agenților economici cu activități în domeniul efectuării expertizelor tehnice. Expertizele tehnice ale construcțiilor pot fi</p>
--	--	--

	<p>- obligația ca Regulamentele de exploatare să fie întocmite doar de „specialiști atestați în domeniul construcțiilor hidrotehnice”. Cu toate că și în acest caz nu este clar concret la care specialiști se referă (proiectanți, verificatori, experți tehnici, diriginți de șantier, responsabili tehnici, arhitecți/urbaniști sau specialiști din cadrul laboratoarelor?);</p> <p>- obligația (de la pct.13 și 22) de a notifica despre accidente APL, INST, IGSU și alte autorități este contrară cu prevederile din art.21 și Legea nr.272/2011, care prevede doar obligația de a notifica Inspecția de Protecție a Mediului, care la rândul ei ar putea fi obligată din oficiu să notifice și alte autorități după necesitate și relevanță;</p>	<p>efectuate de un grup de experți tehnici atestați, cu atragerea altor specialiști atestați din domeniul construcțiilor și a specialiștilor din alte domenii, în funcție de necesitate.</p> <p>Se acceptă. În textul prevederii vor fi operate modificări, corespunzător art. 121 alin. (3) lit. d) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, după cum urmează „specialiști atestați în proiectarea construcțiilor hidrotehnice”.</p> <p>Se acceptă parțial. Este o prevedere existentă în care se substituie cuvântul „deținătorul” cu „proprietarul”, se actualizează denumirea entităților și se completează cu Inspectoratul General Situații de Urgență în temeiul prevederilor art. 8 lit. a) din Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă, cu referire la atribuțiile entității. Art. 21 alin. (2) lit. h) se referă la necesitatea notificării Inspectoratului pentru Protecția Mediului în cazurile de apariție a unor situații de urgență care afectează sau pot afecta starea corpurilor de apă, în sensul nemijlocit al poluării resursei de apă, ca parte distinctă și semnificativă a unei ape de suprafață, corespunzător noțiunii de „corp de apă de suprafață” din art. 2 din Legea apelor nr. 272/2011 și a Metodologiei privind identificarea, delimitarea și clasificarea corpurilor de apă aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 881/2013. Or, prevederile pct. 13 din Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor</p>
--	---	---

	<p>- la pct. 120, limitarea dreptului agențiilor private de pază să păzească construcțiile hidrotehnice de categoria I și II, este contrar prevederilor Legii nr.283/2003 care dă listă exhaustivă în anexa nr.4 pentru care nu e posibilă paza privată, unde construcțiile hidrotehnice în genere nu se regăsesc, în același timp legea în cauză nu acordă Guvernului dreptul să extindă lista în cauză;</p> <p>- la pct.124, se indică dreptul IGSU de a efectua „controale”, ori conform cadrului legal din domeniu și conform Legii nr.131/2012, IGSU nu este organ de control</p>	<p>aprobat prin Hotărârea Guvernului 977/2016 se referă la starea și funcționarea construcțiilor hidrotehnice, și corespunzător pct. 22, din norma pre citată, la posibilele situații de pericol de accident statuate în prevedere.</p> <p>Se acceptă parțial. La pct. 120 au fost operate modificări. E de reliefat că lacul de acumulare Costești-Stânca este gestionat de către Î.S. Direcția Nodului Hidrotehnic Costești-Stânca, lacul de acumulare Ghidighici se află în gestiunea Î.S. Sistemul de Gospodărire a Apelor Nistru-Centru, iar un număr de 38 de lacuri de acumulare și iazuri sunt în gestiunea Î.S. Direcția Bazinieră de Gospodărire a Apelor. Astfel, paza obiectelor aflate în administrarea/gestiunea întreprinderilor de stat se regăsesc în anexa 4 la Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, în Lista obiectivelor asupra cărora se interzice activitatea particulară de pază. Inclusiv, categoria de clasificare a barajelor este stabilită corespunzător Normativului în construcții NCM D.01.03-2007 „Construcții hidrotehnice și îmbunătățiri funciare. Construcții hidrotehnice. Reguli de bază”, în dependență de volumul lacului de acumulare și de numărul persoanelor domiciliat permanent ce pot suferi de la accidentul construcțiilor hidrotehnice</p> <p>Se acceptă. La 124 au fost operate modificări.</p>
--	--	--

	<p>de stat și nu poate efectua controale, decât dacă acestea sunt inițiate și efectuate în comun cu INST (organul de control cu drepturi și atribuții pe acest domeniu);</p> <p>- la pct.123 se include o „coordonare” din partea IGSU și ANSP, fără o acoperire legală clară și fără a fi clar ce presupune această „coordonare” a activității unităților economice. Cu atât mai mult, se extinde în lipsa unei acoperiri legale atribuțiile ANSP, fiindu-i atribuite funcții în domeniul protecției civile;</p>	<p>Nu se acceptă. Conform art. 1 alin. (6) din Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă activitatea ministerelor, altor autorități administrative centrale, autorităților administrației publice locale, unităților economice în domeniul protecției civile este coordonată de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență. Iar conform art. 9 alin. (2), din Legea nr. 271/1994, supravegherea de stat asupra realizării acțiunilor de protecție civilă este exercitată de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică (în continuare – organul supravegherii de stat în domeniul protecției civile). Subsidiar, art. 20 alin. (2), din legea prenotată, prevede că organul supravegherii de stat în domeniul protecției civile exercită controlul și supravegherea de stat a persoanelor care practică activitatea de întreprinzător în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător. Inclusiv, necesitatea coordonării activităților de prevenție primară, secundară și terțiară de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică este prevăzută în art. 10 alin. 1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1090/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Sănătate Publică. La pct. 123 au fost operate modificări.</p>
--	---	---

	<p>- obligația de la pct.118/8 de a recalcula anual volumul apei admis pentru irigație depășește prevederile legii și nu este o obligație ce are acoperire în lege, odată ce aceasta prevede că aceste calcule se efectuează doar la solicitarea și acordarea autorizației și sunt indicate în aceasta. Mai mult, coordonarea anuală a acestor volume (cu autoritatea competentă) este un act sau o procedură permisivă care la fel nu are o acoperire legală;</p> <p>- pe lângă faptul că raportul anual (darea de seamă) indicată la pct.147 nu are acoperire legală, este discutabilă și necesitatea acesteia, luând calcul că această dare de seamă se bazează pe indicatorii din registre, copiile cărora la fel trebuie transmise anual autorității competente;</p>	<p>Se acceptă parțial. Ministerul Mediului acceptă necesitatea intervenirii cu prevederile exprese de rigoare în Legea apelor nr. 272/2011 și nu consideră total lipsită de temei impunerea prin actul normativ a necesității recalculării anuale a volumului apei admis pentru folosințele autorizate, în contextul variațiilor sezoniere sau de altă natură a cantității apei din obiectele acvatice, or la art. 28 alin. (1) lit. b) este prevăzută calcularea volumului de apă pentru a fi captat prin referire fie la un volum fix, fie la o cotă-parte din flux. Fluxul de apă în obiectele acvatice este unul variabil, inclusiv în contextul schimbărilor climatice, gestionarea cantitativă a resursei de apă fiind un obiectiv de mediu imperativ ținând cont de vulnerabilitatea și limitarea resursei, astfel folosirea rezonabilă a apei ține de responsabilitatea fiecărei persoane în parte, inclusiv și obligațiunea respectării principiului folosinței durabile a apei în sensul că necesitățile generațiilor prezente și viitoare trebuie să fie luate în considerare la folosința și la protecția apelor, prevăzut în Legea apelor nr. 272/2011 art. 6 lit. d).</p> <p>Nu se acceptă. În art. 50 alin. (1) lit. e) și alin. (3) din Legea apelor nr. 272/2011 este prevăzută obligativitatea inventarierii anuală și evaluarea stării construcțiilor hidrotehnice ale iazurilor și lacurilor antropice din țară, de către toți proprietarii/posesorii de construcții hidrotehnice. Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției „Apele Moldovei”, structurii și efectivului-limită ale acesteia aprobat prin</p>
--	---	---

	<p>- la pct.21 se impune un aviz al recalculării volumului de apă ce urmează a fi utilizat într-o nouă autorizație, ceea ce la fel depășește prevederile legii, care nu impune un astfel de avizare. Odată ce legea doar stabilește că pentru o autorizație se depune acel calcul, fără ca să fie prealabil avizat;</p> <p>- la pct.21 se impune fără acoperire legală o „aprobare” a graficelor de dispeccerat. Mai mult, nu se face nici o clarificare, nici o trimitere la cadrul normativ relevant, dar se indică într-un mod incert că această aprobare se</p>	<p>Hotărârea Guvernului nr. 882/2014, la pct. 7 alin. 6) și 7), statuează că Agenția „Apele Moldovei” în scopul realizării funcțiilor sale de bază acumulează și analizează sistematic informația privind starea domeniului gestionat, ține Registrul de evidență primară a fondului apelor, cu prezentarea acestei informații autorităților publice ierarhic superioare, ține evidența statistică de stat a utilizării apelor, evidența fondului apelor, este responsabilă pentru elaborarea și editarea Cadastrului de stat al apelor și formează banca de date în domeniu. Inclusiv, conform pct. 8 alin. 7), din norma pre citată, Agenția „Apele Moldovei” are dreptul să solicite de la ministere și de la alte autorități administrative centrale, de la autoritățile administrației publice locale, de la întreprinderi și organizații, indiferent de forma de proprietate, informații pentru crearea sistemului informațional al resurselor de apă, ținerea Cadastrului de stat al apelor și pronosticul necesităților de resurse de apă.</p> <p>Se acceptă și se exclude din proiect.</p>
--	---	--

efectuează „de către entitățile publice autorizate conform legislației în vigoare”. Astfel de formulări nu pot fi admise, odată ce creează un câmp larg pentru interpretări abuzive;

- la pct.14/2 se propune extinderea substanțială a conținutului Regulamentului de exploatare, fără o argumentare suficientă în Nota de fundamentare. Astfel necesitatea unor documente din listă este cel puțin discutabilă. Spre exemplu nu este clar la ce folosește extrasul cadastral, dacă acesta are un termen de valabilitate foarte limitat și nu va reflecta în viitor toate modificările ce vor surveni, fiind suficient doar numărul cadastral. De principiu, dacă Cadastrul de stat al apelor nu are funcția de a valida drepturile reale asupra lacurilor și tranzacțiilor de înstrăinare a acestora, atunci informația despre drepturile în cauză și actele ce confirmă aceste drepturi nu este necesară și este în exces scopului și rolului Cadastrului apelor, fiind suficient de indicat în Regulament doar numele și datele de contact a persoanei(lor) responsabile de lac/iaz sau construcția hidrotehnică (indiferent de drepturile și rolul deținut);

- la fel, la pct.14/2 se impun două avize, de la INST și IGSU, cu toate că IGSU în principiu nu are funcția de a acorda avize (funcția avizării din perspectiva protecției civile sau disciplinei în construcții este doar la INST), ne fiind clar în ce context și din ce perspectivă aceste avize trebuie acordate. Totodată, aceste prevederi sunt contrare cu prevederile legii care prevede că se acordă avize de INST, ANSP, ANSA în cazul autorizării de folosință specială a apei, dar acestea se solicită din oficiu de către

Se acceptă parțial. Actualmente regulamentul nu are o listă exhaustivă a actelor care necesită a fi anexată. Această lacună poate duce la aplicarea abuzivă a normei din partea autorităților implicate în procesul de avizare și înregistrare a regulamentulului de exploatare. Prevederea necesității prezentării extrasului din Registrul bunurilor imobile se exclude din pct. 14².

Se acceptă și se exclude din proiect.

Agenția de mediu, deja după ce s-a depus Regulamentul anexat la cererea de solicitare a autorizației și nicidecum aceste avize nu sunt obținute în prealabil de către solicitant. Atenționăm că toate „avizele”, coordonările și aprobările, dacă sunt în responsabilitatea agentului economic se califică ca și acte permissive, în sensul Legii nr.160/2011, și pot fi impuse/solicitate doar în situația în care se regăsesc în Nomenclatorul actelor permissive aprobat de această lege.

Pe lângă faptul că în proiect se conțin obligații primare și acte permissive sau proceduri permissive care se impun cu depășirea normelor legale, o mare parte din acestea sunt reglementate deficitar din perspectiva cerințelor de procedură. Adică se încalcă principiile transparenței și previzibilității aplicării normelor juridice, prin faptul că se impun diverse obligații însă nu sunt stabilite detalii despre modul de executare a acestor obligații, termene, taxe ș.a. aspecte importante, în special:

- însăși procesul de înregistrare a Regulamentului de exploatare nu este reglementat nicidecum, se face doar referire la art.72 și 75 din Codul administrativ, care se referă la modul de depunere a unei petiții, cu care, printre altele, proiectul este în contradicție, odată ce Codul pune prioritate pe documentul electronic și semnătura electronică, ori proiectul indică în mod expres că regulamentul trebuie să fie „cusut și filele trebuie să fie numerotate”. Astfel, cel puțin nu este clar cum autoritatea recepționează cererea, în ce termen este obligată să reacționeze, în ce cazuri poate refuza cererea și dacă înregistrarea presupune plata unei taxe sau este gratuită;

Se acceptă parțial. Proiectul prevede depunerea cererii în ordinea procedurii administrative, fără achitarea unei taxe. Totodată, având în vedere că autoritatea de gestionare a apei este o autoritate publică, cererea se examinează conform procedurii prevăzute de Codul administrativ. Regulamentul de exploatare fiind un document tehnic necesită a fi prezentat pe suport de hârtie, fiind semnat olograf și cu aplicarea ștampilelor umede.

- pentru coordonarea de la pct.118⁸, coordonarea de la pct.25, aprobarea graficelor și avizarea de la pct.21, avizul INST și avizul IGSU de la pct.14/2 lipsesc oricare norme procesuale care ar veni cu clarificările necesare în privința modului de solicitare, examinare, emitere, taxe aplicate și alte cerințe aferente.

Evaluarea Notei de fundamentare (analizei impactului de

Se acceptă parțial. Punctele 118⁸ se exclud din proiect, iar la pct. 14² au fost operate modificări. Prevederile de la pct. 21 cu referire la necesitatea elaborării graficelor de dispecerat de umplere și a debitelor de evacuare a apei din lacul de acumulare/iaz e de menționat că sunt parte atât a procesului de regularizare a regimului hidrologic al lacului de acumulare/iazului pentru asigurarea rezistenței și integrității construcțiilor hidrotehnice, de asigurare a debitelor salubre în aval de baraj, cât și de monitorizare, gestionare și folosință eficientă a apei, prevederi reglementate în art. 2 și 6 din Legea apelor nr. 272/2011 și obligatorii tuturor gestionarilor corpurilor de apă. Inclusiv anexa nr. 2 la HG nr. 977/2016 conține Registrul de observații asupra nivelului apei în lacul de acumulare/iaz, în piezometre și asupra calității apei lacul de acumulare/iazului.

La pct. 25 cu referire la prevederea deciderii de către Comisiei pentru Situații Excepționale ale administrației publice locale de nivelul I în privința golirii lacului de acumulare/iazului/heleșteului și a lacului, a fost elaborată în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1340/2001 cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și Hotărârii Guvernului nr. 1076/2010 cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale.

	<p>reglementare)</p> <p><u>Concluzia:</u> Nota de fundamentare, cu toate că argumentează necesitatea intervenției din perspectivă necesității corelării cu cadrul legislativ superior, nu conține suficiente informații pentru a stabili necesitatea intervenției anume în modul propus, nu conține toată informația necesară și nu analizează pe deplin impactul intervenției, astfel corespunde parțial cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Comentarii, recomandări:</p> <p>La analiza situației existente este foarte important să fie identificați agenții economici care dețin în proprietate sau în folosință lacurile/iazurile și alte construcții aferente, inclusiv luând în calcul autorizațiile de folosință specială a apei. La analiza impacturilor este imperativ de a clarifica și cuantifica beneficiile, comparativ cu cheltuielile descrise și a argumenta că pentru soluțiile propuse beneficiile sunt net superioare costurilor.</p> <p>Nu în ultimul rând, oricare „aviz”, „coordonare”, procedură obligatorie de înregistrare necesită să fie argumentate și necesită să fie cuantificat costul și beneficiul acestora, inclusiv în baza analizei efortului și timpului conform Modelului Costului Standard.</p>	<p>Se acceptă. În Nota de fundamentare au fost operate modificări.</p> <p>Nu se acceptă. În contextul necesității gestionării durabile a resurselor de apă, a impactului adus asupra mediului prin bararea cursurilor de apă și a existenței riscurilor de surpare sau cedare a barajelor ce au consecințe nefaste asupra sănătății, vieții, mediului, a bunurilor materiale și inclusiv asupra activităților economice, beneficiile creării tuturor condițiilor de garantare a siguranței construcțiilor hidrotehnice a corpurilor de apă unice și indivizibile, prin întreținerea și exploatarea corespunzătoare ale acestora, și regularizarea corespunzătoare a debitelor de apă, sunt beneficii net superioare oricăror costuri ce urmează a fi suportate de către proprietarii obiectelor acvatice la elaborarea Regulamentului tehnic de exploatare.</p> <p>Nu se acceptă. Pentru obținerea avizelor și coordonărilor de la instituțiile vizare, precum și înregistrarea regulamentelor de exploatare, nu sunt prevăzute careva achitări de taxe, or acordarea acestora sunt reglementate în actele normative ca</p>
--	---	--

	<p>În paralel este extrem de important de a efectua analiza riscurilor care apar la implementarea soluțiilor propuse, în special riscul ca autoritățile publice locale (în proprietatea cărora se află majoritatea lacurilor) să nu se supună hotărârii Guvernului în lipsa unor prevederi legale certe (odată ce aceasta nu are caracter obligatoriu pentru APL), inclusiv și din cauza lipsei de resurse pentru realizarea acțiunilor/expertizelor care se impun în proiect. Fapt care, în lipsa Regulamentelor de exploatare conforme cu cerințele din proiect, iminent va afecta procesul de solicitare și obținere a autorizațiilor de folosință specială a apei. Ceea ce, la rândul său, în multe cazuri poate crea un efect advers obiectivelor setate de autori, și anume să sporească folosința ilegală, necontrolată și clandestină a apei.</p>	<p>fiind în responsabilitatea acestor entități publice.</p> <p>Nu se acceptă. E de menționat că Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977/2016 este o normă existentă, în care în pct. 3 au fost statuate termenele obligațiunii de asigurare a elaborării regulamentelor până la data de 31.12.2017, ulterior prin modificările aduse prin HG810 din 20.08.18, (MO321-332/24.08.18 art.861), prin pct. 62 a fost inclusă obligațiunea de asigurare a modificării corespunzătoare a regulamentelor de exploatare până la 31.12.2018. Inclusiv, pct. 1 din Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor statuează că norma reglementează modul de întocmire a regulamentului lacurilor de acumulare/iazurilor și stabilește criteriile generale pentru exploatarea acumulărilor de apă, <u>indiferent de forma de proprietate și se aplică față de orice persoană fizică sau juridică care deține și gestionează lacuri de acumulare/iazuri</u>. Astfel, e de reliefat că perioada de 7 ani a fost un termen suficient atât pentru perfectarea actelor de proprietate asupra bunurilor imobile părți componente a corpurilor de apă unice și indivizibile, cât și pentru elaborarea regulamentelor de exploatare. Or, Regulamentul de exploatare este un document tehnic absolut necesar pentru exploatarea permanentă și corespunzătoare a barajului și regularizarea debitelor de apă, inclusiv, conform art. 25 alin. (2) lit. d) din Legea apelor nr. 272/2011, fiind un act obligatoriu necesar pentru</p>
--	---	--

		<p>obținerea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei.</p> <p>Inclusiv, Legea apelor nr. 272/2011 este o lege organică care prin art. 3 alin. (1) lit. a), alin. (2) lit. b) reglementează necesitățile de implementare a măsurilor de prevenire și combatere a inundațiilor, și de asigurare a siguranței structurilor hidrotehnice, aplicabilă tuturor instituțiilor publice și persoanelor private ce au în proprietate construcții hidrotehnice, astfel are un caracter obligatoriu și pentru administrațiile publice locale. La pct. 1 din Regulament au fost operate modificări.</p>
<p>Inginer atestat în proiectarea construcțiilor hidrotehnice Anatol Calășnic, (P-2019 Nr. 0415 B.5, 6, C. 1) demers parvenit la adresa electronică a autorilor la data de 15.10.2024</p>	<p>ПРЕДЛОЖЕНИЯ по составлению регламента по эксплуатации и технической карточки пруда Согласно Постановлению Правительства Республики Молдова №894 от 12.11.2013 г «Об организации и функционировании единого окна в области природоохранного разрешения на специальное водопользование» (опубликовано в МО, 22.11.2013 №262 – 267, ч. II, ст. 1010), вступившем в силу с 01.04.2014 г, определен перечень необходимых документов для получения «Разрешение на специальное водопользование».</p> <p>В развитие этого «Постановления» Agenția "Apele Moldovei" разработало «Типовое положение по эксплуатации водохранилищ/прудов», которое было утверждено Постановлением Правительства Республики Молдова №977 от 16.08.2016 г (опубликовано в МО, 19.08.2016 №265 – 276, ст. 1060), в котором определён состав и порядок разработки Технического паспорта и Регламент по эксплуатации</p>	

	<p>водохранилищ/прудов.</p> <p>Технический паспорт пруда и регламент по эксплуатации являются специфическими документами, для составления которых нужно иметь различные инженерно-технические данные с выполнением необходимых гидрологических, гидротехнических и водохозяйственных расчётов.</p> <p>В данном письме изложены предложения по улучшению составления данных документов</p> <p>1. Организационные требования.</p> <p>1.1. Право на составление Технического паспорта пруда и Регламента по эксплуатации должны иметь сертифицированные специалисты (проектанты) в области гидротехнических сооружений, о чём должна свидетельствовать подпись и печать на титульном листе документов.</p> <p>1.2. Технический паспорт пруда и регламент по эксплуатации должны иметь актуализированные на момент составления данные со сроком проведения инженерных изысканий и расчётов не старше 12 лет (в соответствии со статьёй 26 (1) Закона о воде. № 272 от 23.12 2011).</p>	<p>Se acceptă. Norma a fost completată cu un nou punct 6².</p> <p>Nu se consideră necesar, or norma la punctele 108, 109, 140 lit. e) și 147 sunt prevăzute necesitățile de efectuare periodică a observațiilor asupra construcțiilor hidrotehnice, a malurilor, a fâșiilor riverane și a nivelului de colmatare în timpul exploatării reale a lacurilor de acumulare/iazurilor, cu inclusivă întocmire a dării de seamă anuale, efectuare a analizei stării tehnice a acestora și prevedere a măsurilor privind ameliorarea exploatării acestuia. În timp ce la art. 26 alin. (2) din Legea apelor nr. 272/2011 este prevăzută condiția de eliberare a autorizației de mediu pentru folosința specială a apei pe un termen de 12 ani în cazul în care solicitantul se obligă să facă o investiție pe termen lung având ca obiect construcția, îmbunătățirea sau reabilitarea acesteia</p>
--	--	---

	<p>1.3. Для заполнения регистров (приложения 2,3,5) эксплуатирующей организации в качестве наблюдателей и контролёров не обязательно иметь «Аттестованное ответственное лицо», достаточно записать «Ответственное лицо».</p> <p>1.4. Для резервуаров-копаней объёмом воды до 10 тыс. м3 регламент эксплуатации и технический паспорт составлять не требуется.</p> <p>2. Технический паспорт пруда</p> <p>2.1. Таблицу Основные характеристики водохранилища/пруда предлагается дополнить следующими данными:</p> <ul style="list-style-type: none"> – отметка гребня плотины, м, – водосборная площадь в створе плотины, км², – объём стока 1%, 5%, 10%, 50%, 75%, 80% обеспеченности, тыс. м³, – расчётные расходы 1%, 5%, 10%, 50%, 95% обеспеченности, м³/сек, – площадь мелководий (с глубинами 2 м и менее), м². <p>2.2. Примечания 2 предлагается дополнить изложить в следующей редакции: «К техническому паспорту прилагаются:</p>	<p>sau a unor părți componente.</p> <p>Se acceptă parțial. În pct. 145 din Regulament este statuată necesitatea ținerii evidenței în registre de către persoanele care efectuează exploatarea corpurilor de apă unice și indivizibile. Iar la pct. 18 și 76 este statuată posibilitatea, la necesitate, a angajării în bază de contract a specialiștilor atestați pentru realizarea exploatării tehnice, întreținerii, supravegherii și monitorizării stării și reviziei construcțiilor hidrotehnice a lacurilor de acumulare/iazurilor. În textul anexelor nr. 1, 2, 3 și 5 au fost operate modificări.</p> <p>Se acceptă parțial. Regulamentul se completează cu pct. 6³, în care au fost operate modificări.</p> <p>Se acceptă parțial. În anexa nr. 1 la Regulament au fost operate modificări.</p> <p>Se acceptă. La nota anexei nr. 1 au fost operate modificări.</p>
--	---	--

	<p>1. Ситуационный план размещения водохранилища/пруда. (на ситуационном плане должно быть показано размещение пруда относительно населённых пунктов).</p> <p>2. Общий план водохранилища/пруда.</p> <p>3. Топографические кривые зависимости объёмов пруда и площадей зеркала относительно глубины воды в пруду. (данные кривые должны основываться на актуализированных на момент составления данных инженерных изысканий со сроком их проведения не старше 12 лет).</p> <p>3. Регламент по эксплуатации</p> <p>3.1. Пункт 14 рекомендуется дополнить:</p> <ul style="list-style-type: none"> – (после п. с) – водохозяйственный режим эксплуатации водохранилища/пруда, – после п. d) – предложения по ремонту (реконструкции) существующих сооружений пруда и уменьшению площади мелководий. <p>3.2. В пункте 18 а) предлагается исключить (ежедневное)</p> <p>3.3. Пункт 18 с) дополнить фразой («при необходимости» или «в случае требований органов</p>	<p>Se acceptă. La noul punct 14² din Regulament au fost operate modificări.</p> <p>Se acceptă. Norma a fost completată cu un nou punct 14² unde este prevăzută și necesitatea anexării planului ridicărilor topografice.</p> <p>Se acceptă parțial. Nu se consideră necesar, or prevederi ale necesității de gestionare a regimului hidrologic sunt statuate în punctele 16, 18 lit. d), 21, 22, 27, 29, 25, 118¹ și 118³ din Regulament, astfel nu este necesară intervenirea cu un nou capitol. Inclusiv, prevederi cu referire la obligația de supunere verificării și elaborării recomandărilor tehnice de întreținere și consolidare a construcțiilor hidrotehnice sunt statuate în punctul 12 și 13 din Regulament. În pct. 44 au fost operate modificări.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă, or obligativitatea întreținerii fâșiilor riverane de protecției a apei este reglementată în</p>
--	--	--

	<p>управления водными ресурсами»).</p> <p>3.4. Рекомендуется исключить пункт 31 – Скорости заполнения и опорожнения водохранилищ. В условиях низкой водообеспеченности Молдовы данный пункт не актуален, иногда достаточно одного ливня (в течении суток), чтобы пруд наполнился водой, а иногда для этого нужно ждать несколько лет. В качестве примера: Комсомольское водохранилище в Кишинэу было заполнено ливневым паводком за 2 суток. При сбросе воды из Новоднестровского водохранилища по требованию экологов среднечасовые колебания уровней воды не должны превышать 0,5 м.</p> <p>3.5. Следует дополнить раздел V. Регламента требованиями по режиму работы водохранилища/пруда или каскада водохранилищ/прудов. Для всех прудов, в обязательном порядке следует составлять водохозяйственный режим работы для года 75% или 80% (для рыбоводных прудов) водообеспеченности с приложением расчёта и графика колебаний уровней воды. Водохозяйственный расчёт показывает данные притока воды, потерь на фильтрацию и испарение, санитарных (экологических) сбросов и наличие воды по месяцам и в начале вегетационного периода.</p> <p>3.6. Из пункта 124 следует исключить утверждение Плана мероприятий по гражданской защите Председателем Комиссии по чрезвычайным ситуациям Республики Молдова.</p> <p>3.7. Регистры 1, 2, 3, 4, 5, 6 рекомендуется упростить согласно прилагаемых к данным</p>	<p>art. 53¹, 53² și 53³ din Legea apelor nr. 272/2011.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. La pct. 20 lit. e) au fost operate modificări în procesul de elaborare a proiectului, urmare recomandărilor înaintate de către Serviciul Hidrometeorologic de Stat.</p> <p>Se acceptă. La pct. 124 au fost operate modificări.</p> <p>Nu se consideră necesar.</p>
--	--	--

	<p>предложениям таблицам.</p> <p>3.8. Для рыбохозяйственных водоёмов регистр 1 следует дополнить таблицей с данными санитарно-ветеринарного качества рыбы, анализы которого берутся один раз в 90 дней по одной из партий вылова рыбы.</p>	<p>Nu se acceptă. Excedează obiectului normei. Datele cu referire la calitatea sanitar-veterinară a peștelui sunt reglementate în actele normative speciale și completate în registrele corespunzătoare.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție Nr. 06/2/20475 din 21.11.2024</p>	<p>RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE Nr. EHG24/10129 din 21.11.2024</p> <p>la proiectul de hotărâre a Guvernului de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor (număr unic 832/MM/2024)</p> <p>Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 201.</p> <p>Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Mediului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p>În contextul normei de la art.9 al Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, potrivit căreia: „După inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult</p>	

15 zile lucrătoare, anunțul respectiv pe pagina web oficială [...]”, menționăm că autorul proiectului a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de hotărâre. În acest sens, autorul a publicat un anunț pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 21 februarie 2024.

Totodată, proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pentru consultare publică pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, la 24 septembrie 2024 și, repetat, la 12 noiembrie 2024. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(22) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Din nota de fundamentare poate fi dedus că proiectul are drept scop aducerea în concordanță a prevederilor Hotărârii Guvernului nr.977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor, cu reglementările Legii apelor nr.272/2011, republicată la 01 februarie 2024.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune îmbunătățirea reglementărilor legate de gestionarea lacurilor/iazurilor, în rezultatul constatării formulărilor învechite și depistării erorilor.

Prin urmare, conchidem că scopul dedus din nota de fundamentare corespunde scopului real al proiectului.

Prevederile proiectului promovează interesele Guvernului, în ceea ce privește realizarea pct.352 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.887/2023.

Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.

	<p>În nota de fundamentare sunt specificate: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea proiectului actului normativ, obiectivele urmărite și soluțiile propuse, analiza impactului de reglementare, avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ, modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent, măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.</p> <p>Astfel, considerăm că nota de fundamentare conține o justificare suficientă a necesității promovării proiectului de act normativ.</p> <p>Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”.</p> <p>Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită alocarea mijloacelor financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt confirmat și de către autor în nota de fundamentare.</p> <p>În textul proiectului n-au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.</p> <p>Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.</p> <p>Ca obiecție generală:</p> <p>Articolul 54 alin.(1) lit.c) din Legea nr.100/2017 stabilește că la elaborarea textului proiectului de act normativ: „<i>terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative [...]</i>”.</p> <p>În textul proiectului sunt utilizați termeni diferiți cu</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificări corespunzător art. 9 din Legea apelor nr. 272/2011 și a Hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Administrația Națională „Apele Moldovei” și la modificarea unor</p>
--	---	---

	<p>referință la Agenția „Apele Moldovei”, și anume:</p> <p>a) autoritatea administrativă de gestionare a apelor – pct.3, 18 și 22 din proiect (pct.61 și redacțiile noi ale pct.17 și 22 cu care se completează Regulamentul); titlul noii redacții a anexei nr.1 la Regulament;</p> <p>b) autoritatea de gospodărire a apelor – pct.9 din proiect (redacția nouă a pct.12 din Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor (<i>în continuare – Regulament</i>));</p> <p>c) autoritatea administrativă de gestionare a resurselor de apă – pct.10, 12 și 16 din proiect (pct.141,143 și 147 cu care se completează Regulamentul);</p> <p>d) autoritatea administrativă de gospodărire a apelor – pct.23 din proiect (redacția nouă a pct.25 din Regulament).</p> <p>Potrivit pct.2 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției „Apele Moldovei” aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.882/2014: <i>„Agenția este autoritatea administrativă de gestionare a apelor și a terenurilor fondului apelor din subordinea Ministerului Mediului”</i>.</p> <p>Utilizarea neuniformă a terminologiei, la aplicare, poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, și anume: tratarea ca fenomene diferite a aceluiași fenomen (din cauza confuziei provocate de numirea lui în moduri diferite) sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor distincte (din cauza confundării a două noțiuni pentru care proiectul utilizează aceeași denumire). În rezultat, pot apărea abuzuri din partea exponenților atât din sectorul public, cât și a celui privat.</p> <p>Obiecția este valabilă și pentru termenii „proprietar”, „gestionar”, „superficiar” și „locatar”, utilizați în combinație diferită în situații identice, fapt care va crea</p>	hotărâri ale Guvernului, aprobată la data de 18.12.2024.
--	--	--

	<p>confuzii la aplicarea în practică a prevederilor proiectului.</p> <p>Recomandări: <i>Redactarea normelor proiectului prin prisma utilizării aceluiași termeni pentru aceleași fenomene.</i></p> <p>Concluzia expertizei Proiectul hotărârii Guvernului de modificare a hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor a fost elaborat de către Ministerul Mediului, în scopul aducerii în concordanță a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor, cu reglementările Legii apelor nr.272/2011, republicată la 01 februarie 2024. În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă. Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui la realizarea pct.352 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.887/2023. În normele proiectului supus expertizei anticorupție a fost identificată utilizarea neuniformă a termenilor. În scopul preîntâmpinării apariției manifestărilor de corupție la aplicarea în practică a prevederilor proiectului, considerăm oportună redactarea acestuia în contextul obiecției și recomandării din prezentul raport de expertiză anticorupție.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	--	---

<p>Ministerul Justiției Nr. 04/2-10457 din 26.11.2024</p>	<p>Cu referire la proiectul Hotărârii Guvernului de modificare a hotărârii Guvernului nr. 977/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor (număr unic 832/MM/2024), comunicăm următoarele.</p> <p>Potrivit notei de fundamentare, acțiunile care au condiționat elaborarea proiectului sunt axate pe necesitățile de aducere în concordanță a normei cu prevederile Legii apelor nr. 272/2011 republicată la 01.02.2024. Astfel, drept temei pentru actualizarea prevederilor normei constituie reglementările art. 33 din Legea apelor nr. 272/2011, cu referire la obligativitatea legalizării amplasării în limita fâșiilor riverane a prizelor de apă ale stațiilor de pompare a apei și a instalațiilor mobile de pompare pentru pomparea apei din corpurile de apă unice și indivizibile, ca necesitate a confirmării statutului juridic al terenului în coraport cu solicitantul autorizației de mediu pentru folosința specială a apei, în cazul apartenenței obiectul acvatic unei persoane terțe. Regulamentul de exploatare este un document tehnic absolut necesar pentru exploatarea permanentă și corespunzătoare a barajului și regularizarea debitelor de apă, inclusiv, conform art. 25 alin. (2) lit. d) din Legea apelor nr. 272/2011, fiind un act obligatoriu necesar pentru obținerea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei.</p> <p>În context, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul emiterii actului normativ.</p> <p>Pe plan redacțional, sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă, expunem următoarele:</p> <p>Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului:</p>	<p>Se acceptă.</p>
--	---	---------------------------

	<p>acumulare” se substituie cu textul „lacul de acumulare/iazul/heleșteul”, modificarea enunțată se impune și la denumirea Hotărârii Guvernului nr. 977/2016. Prin urmare, se va examina oportunitatea modificării denumirii Hotărârii Guvernului nr. 977/2016, prin completarea cu textul „/heleșteul”.</p> <p>9. La pct. 5 al doilea caz, la soluția normativă propusă pentru pct. 7¹ din Regulamentul-tip, la noțiunea „nivel de fier al apei” cuvântul „eleșteu” se va substitui cu cuvântul „heleșteu”.</p> <p>10. Dispoziția prin care la punctul 8 din Regulamentul-tip cuvântul „râului” se substituie cu cuvintele „cursului de apă” este indicată de două ori, prin urmare, dispoziția indicată în mod repetat se va exclude. Totodată, la referința la „cursul de apă” se va utiliza sintagma „cuvintele” și nu „cuvântul” (la pct. 5 al doilea caz, noțiunea „remuu” și la pct. 6).</p> <p>11. La pct. 13 din Regulamentul-tip (pct. 9 din proiect):</p> <p>1) Ținând cont de prevederile Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, la cuprinsul care se propune la pct. 13 din Regulamentul-tip, cuvintele „autoritățile publice locale” se vor substitui cu cuvintele „autoritățile administrației publice locale” (obiecție valabilă și la pct. 118⁴).</p> <p>2) La pct. 13 din Regulamentul-tip, menționăm că cuprinsul de la alineatul întâi și al doilea reglementează dispoziții distincte, prin urmare fiecare alineat se va numerota cu element structural distinct (obiecție similară și la pct. 16, 62).</p> <p>12. La pct. 10, menționăm că cuprinsul care se propune la pct. 14¹ din Regulamentul-tip, în conformitate cu care „14¹. Pentru înregistrarea Regulamentelor de exploatare și a</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. La punctele 13, 16 și 58 din Regulament au fost operate modificări.</p> <p>Se acceptă. La punctul 14¹ din Regulament au fost operate modificări.</p>
--	---	--

	<p>fișelor tehnice, proprietarii/administratorii barajelor lacurilor de acumulare/iazurilor/heleșteiilor....” nu corelează cu dispoziția propusă la pct. 2 al Hotărârii Guvernului nr. 977/2016, în conformitate cu care „2. Proprietarii barajelor vor asigura elaborarea regulamentelor de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor/heleșteiilor.”. Astfel, se vor preciza subiecții care urmează să asigure elaborarea regulamentelor de exploatare.</p> <p>13. La pct. 11, se va revedea oportunitatea completării Regulamentului-tip cu pct. 14², prin care se propun acte suplimentare, ce urmează să conțină un Regulament de exploatare. Astfel, sugerăm completarea pct. 14 cu actele vizate, întrucât acesta stabilește conținutul Regulamentului de exploatare.</p> <p>14. Drept urmare, la cuprinsul care se propune la pct. 14⁴, textul „actele enumerate în pct. 14¹” se va substitui cu textul „actele enumerate la pct. 14”. Adițional, cuvântul „inclusivă” se va exclude, deoarece nu corespunde limbajului normativ.</p> <p>15. La pct. 17, la cuprinsul care se propune la pct. 16 din Regulamentul-tip, referința la Legea apelor se va expune ținând cont de prevederile art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, astfel încât la indicarea datei adoptării actului normativ să se indice numărul de ordine ca element de identificare, la care să se adauge anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”.</p> <p>16. La pct. 22, având în vedere prevederile Legii nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate și ale Legii nr. 436/2006, la cuprinsul care se propune la pct. 22 din Regulamentul-tip, cuvintele „autorităților publice centrale și locale” se vor substitui cu</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	---

	<p>cuvintele „autorităților administrației publice centrale și locale” (obiecție valabilă și la pct. 34 din Regulamentul-tip, pct. 123).</p> <p>17. Ținând cont de prevederile Legii nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, la cuprinsul care se propune la pct. 25, termenul „limita administrativ-teritorială” se va substitui cu termenul „limita unității administrativ-teritoriale”.</p> <p>18. Norma care se propune la pct. 63 din Regulamentul-tip nu corelează cu norma care se propune la pct. 65 din Regulamentul-tip, or, potrivit cuprinsului care se propune la pct. 63 „63. Decizia privind executarea reparației capitale este luată de proprietarul construcțiilor hidrotehnice a lacului de acumulare/iazului/heleșteului prin coordonare cu proprietarul terenului aferent corpului de apă de unic și indivizibil,...”, iar potrivit cuprinsului care se propune la pct. 65, „65. Toate tipurile de reparații, cu excepția celor care necesită o intervenție de urgență (în caz de avarii), se efectuează în mod planificat. Planul, din inițiativa proprietarului/gestionarului construcțiilor hidrotehnice ale lacului de acumulare/iazului/heleșteului, se întocmește de către specialiști atestați, pe un an și în perspectivă, cu repartizarea pe luni și pe trimestre a sarcinilor ce necesită a fi executate. Planul se aprobă de către proprietar.”. Ținând cont că norma de la pct. 63 se referă la reparația capitală, pe când norma de la pct. 65 se referă la toate tipurile de reparații, cu excepția celor care necesită o intervenție urgentă, considerăm oportun ca pct. 65 să fie completat cu următorul enunț: „În cazul reparației capitale, planul urmează a fi coordonat cu proprietarul terenului aferent corpului de apă unic și invizibil”.</p> <p>19. În conformitate cu art. 63 alin. (2) din Legea nr.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	--	---

	<p>100/2017, „(2) Modificările aduse actului normativ trebuie să se integreze armonios în actul respectiv, asigurându-se unitatea de stil și de terminologie, precum și succesiunea firească a elementelor structurale.”. Este de menționat că modificarea care se propune la pct. 92 nu se integrează armonios în text, prin urmare, propunem următoarea redacție: „52. La punctul 92, primul alineat, cuvintele „se rezolvă problema” se substituie cu cuvintele „vor executa lucrări””, deoarece cuvântul „se” a fost omis, iar cuvintele „consolidarea a construcției” sunt deja indicate în textul Regulamentului-tip.</p> <p>20. La cuprinsul care se propune la pct. 95 din Regulamentul-tip, din sintagma „legislația în vigoare” se vor exclude cuvintele „în vigoare”, ca fiind inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.</p> <p>21. La cuprinsul care se propune la pct. 103 din Regulamentul-tip, cuvintele „cea mai eficientă” se vor exclude, deoarece nu corespund limbajului normativ.</p> <p>22. Dispoziția care se propune la pct. 105 din Regulamentul-tip, primul enunț, a doua jumătate nu corelează cu prima jumătate, prin urmare se va revizui.</p> <p>23. La pct. 67, textul „Punctul 111 va avea următorul conținut”, este indicat de două ori, prin urmare, textul indicat în mod repetat se va exclude.</p> <p>24. La cuprinsul care se propune la pct. 118 din Regulamentul-tip, textul „(republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 46-49 art. 70)” se va exclude ca fiind excedent.</p> <p>25. La pct. 77, cuvântul „cestor” se va substitui cu cuvântul</p>	<p>Se acceptă. La punctul 95 din Regulament au fost operate modificări.</p> <p>Se acceptă. La punctul 103 din Regulament au fost operate modificări.</p> <p>Se acceptă. La punctul 105 din Regulament au fost operate modificări.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	--	--

	<p>„acestor” potrivit contextului.</p> <p>26. La cuprinsul care se propune la pct. 124 din Regulamentul-tip, referința la Legea cu privire la protecția civilă se va indica cu numărul și anul adoptării acesteia, cuvintele „administrației publice locale” vor fi precedate de cuvântul „autorităților” (obiecție valabilă și la pct. 90 lit. b), d)), iar cuvintele „limita administrativ-teritorială” se vor substitui cu cuvintele „limita unității administrativ-teritoriale”.</p> <p>27. La pct. 87, întru asigurarea proiectului normativ cu conținut clar fără echivoc, recomandăm a revizui și reformula amendamentul propus pentru pct. 125 lit. b) din Regulamentul-tip, în special atragem atenția că formularea „cel mai rău scenariu” este nepotrivită limbajului normativ.</p> <p>28. La cuprinsul care se propune la pct. 127 din Regulamentul-tip, se va preciza de către cine urmează a fi elaborate regulile suplimentare de exploatare a resurselor de apă.</p> <p>29. La cuprinsul care se propune la pct. 131 din Regulamentul-tip, referința la Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 10 iulie 2008 se va expune ținând cont de prevederile art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, astfel încât la indicarea datei adoptării actului normativ să se indice numărul de ordine ca element de identificare, la care să se adauge anul în care a fost adoptat, aprobat sau emis acesta, fiind despărțite de o bară „/”.</p> <p>30. La pct. 96 cu referire la soluția normativă propusă pentru pct. 140 din Regulamentul-tip:</p> <p>1) Sugerăm substituirea cuvintelor „să posede și să păstreze” cu cuvintele „să dețină”.</p> <p>2) Potrivit normelor de tehnică legislativă, în proiect se</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. La punctul 140 lit. a) din Regulament</p>
--	---	---

	<p>poate face referință doar la actele normative în vigoare, prin urmare, la cuprinsul care se propune la pct. 140 lit. a) din Regulamentul-tip, textul „anexei nr. 6 la Regulamentul de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285 din 23 mai 1996” se va exclude, or, Hotărârea Guvernului nr. 285/1996 a fost abrogată prin Hotărârea Guvernului nr. 726/2024.</p> <p>3) În conformitate cu art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, „(4) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se preciza că aceasta face parte din același act normativ sau element structural, cu excepția cazurilor în care această precizare este necesară pentru a exclude orice echivoc.”. Ținând cont de prevederea legală enunțată, la cuprinsul care se propune la pct. 140 lit. c), textul „la prezentul Regulament-tip/ din prezentul Regulamentul-tip” se vor exclude (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).</p> <p>31. Dispoziția care se propune la pct. 145 lit. a) din Regulamentul-tip, în partea în care face referință la „registru de observații asupra nivelului apei în lacul de acumulare/iaz/heleșteu, în piezometre și asupra calității apei lacului de acumulare conform anexei nr. 2” nu corelează cu denumirea anexei nr. 2 „Registru nr. __ de observații asupra nivelului apei în lacul de acumulare/iazul, în piezometre și asupra calității apei lacului de acumulare/iazului”, prin urmare, prevederile se vor uniformiza.</p> <p>32. La fel, norma care se propune la pct. 145 lit. b) din Regulamentul-tip nu corelează cu anexa nr. 3, or, la pct. 145 lit. b) este utilizat textul „registru de dispoziții și de</p>	<p>au fost operate modificări.</p> <p>Se acceptă. La punctele 14, 140, 142 și 145 din Regulament au fost operate modificări.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
--	---	---

	<p>evidență a serviciilor la lacul de acumulare”, iar la anexa nr. 3 se face referință la „Registru de dispoziții și de evidență a serviciilor la lacul de acumulare/iaz”, prin urmare, prevederile se vor uniformiza.</p> <p>33. Potrivit normelor de tehnică legislativă, pornind de la esența modificărilor propuse în anexele nr. 1 - nr. 7 la Regulamentul-tip, se recomandă expunerea integral în redacție nouă a acestor anexe. Astfel, pct. 103-128 se vor exclude din proiect, proiectul fiind completat cu un subpunct cu următorul cuprins: „Anexele nr. 1 - nr. 7 vor avea următorul cuprins:”. Se va ține cont că, în parafa de aprobare a Anexelor nr. 1 - nr. 7 se va indica denumirea corectă a actului normativ al cărui element constitutiv este: „Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor”.</p> <p>În subsidiar, la definitivarea proiectului se va ține cont că, în cazul în care se propun în redacție nouă elementele structurale ordonate consecutiv, normele respective se vor comasa într-un singur element structural (se referă la pct. 7 și 8, pct. 23-25, pct. 28-31, pct. 37-38, pct. 44-46, pct. 53-63, pct. 67-69, pct. 72-73, pct. 75-78, pct. 81-90, pct. 98-145).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>Ședința de lucru din data de 06.12.2024 (demers Nr. 08-07/3451 din 03.12.2024)</p>	<p>În conformitate cu pct. 234 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, întru depășirea divergențelor conceptuale apărute în procesul de avizare, Ministerul Mediului a organizat ședința de lucru la data de 06.12.2024, la care au participat reprezentanții Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Congresul Autorităților Locale din Moldova, invitată Agenția „Apele Moldovei”.</p> <p>Ministerul Justiției, prin intermediul poștei electronice, la data de 06.12.2024, ora 10, a intervenit cu rugămintea de a</p>	<p>Corespunzător art. 39 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Ministerul Mediului în calitate sa de autor a proiectului urmează să decidă asupra definitivării acestuia, cu ulterioară transmitere spre examinare și aprobare de către Guvern.</p>

desfășura ședința în lipsa reprezentatului Ministerului Justiției, având în vedere lipsa unor opinii divergente asupra proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazului număr unic 832/MM/2024.

Divergențele au constat în neacceptarea din partea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a prevederii necesității de asigurare de către proprietarii terenurilor, pe care sunt amplasate lacuri de acumulare/iazuri/heleșteie, a transmiterii în locațiune și a dreptului locatarilor de transmitere în sublocațiune, a unor părți din terenurile cu modul de folosință fâșii riverane de protecție a apei, pentru amplasarea prizelor de apă și a instalațiilor mobile în scopul irigației terenurilor agricole. Ministerul Mediului a argumentat necesitatea prevederii propuse corespunzător art. 33 alin. 1) din Legea apelor nr. 272/2011, prin care legiuitorul a impus obligativitatea de obținere a dreptului de folosință a terenurilor și a construcțiilor hidrotehnice în cazul necesității pentru exercitarea dreptului de folosință specială a apei. Inclusiv, obligativitatea de valorificare a bunurilor imobile proprietate publică fiind statuată în art. 10 din Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, în art. 5 din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice și în pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 403/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind valorificarea terenurilor fondului apelor și a construcțiilor hidrotehnice. Or, folosirea gratuită a bunurilor proprietate publică este inadmisibilă, iar circuitul civil al bunurilor domeniului public este interzis, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Congresul Autorităților Locale din Moldova a susținut

	<p>poziția Ministerului Mediului cu referire la necesitatea formalizării relațiilor funciare asupra terenurilor preconizate pentru amplasarea prizelor de apă și a instalațiilor mobile în scopul irigațiilor terenurilor agricole</p> <p>Concomitent, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a abordat subiectul existenței riscului creării unor situații când locatarul nu v-a accepta să transmită în sublocațiune părți din terenurile cu modul de folosință fâșii riverane. Ministerul Mediului a comunicat despre lipsa prevederii în Codul civil nr. 1107/2002 a obligațiunii de acceptare de către locatar a transmiterii în sublocațiune a terenului, și deci a lipsei în cazul dat a temeiului legal de impunere a acesteia.</p> <p>Congresul Autorităților Locale din Moldova a acceptat de principiu promovarea proiectului hotărârii de Guvern pentru modificarea hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor (număr unic 832/MM/2024) urmare definitivării conform celor discutate în ședință și a reiterat necesitatea elaborării listei corpurilor de apă de importanță națională, corespunzător prevederilor art. VII lit. c) din Legea nr. 318/2022 pentru modificarea unor acte normative.</p>	
--	---	--

Ministru

Sergiu LAZARENCO

Rodica Sirbu
022 204 584